

Ansökningsblankett för ansökan till gemenskapsinitiativet Equal – etableringsfasen

Denna blankett gäller för ansökan till Equal etableringsfasen.

Ansökningsperioden startar 8 mars 2004.

Underskriven ansökningsblankett inklusive budgetar och medfinansieringsplan skall ha inkommit till Svenska ESF-rådet, Box 47141, 100 74 Stockholm, senast den 30 juni 2004. Postens datumstämpel gäller.

E-posta också handlingarna till inger.sahlen@esf.se senast 30 juni 2004

Svenska ESF-rådet fattar beslut om ansökningarna utifrån hur de uppfyller de urvalskriterier som ingår i "Programkomplementet för Equal". Equal-programmet beskrivs också i Sveriges "Programdokument för Equal 2000 – 2006". Båda dokumenten återfinns på www.esf.se.

Ansökningshandlingarna består av

- 1) Ansökningsblankett för ansökan till Equal - etableringsfasen
- 2) Anvisningar för ansökan till Equal – etableringsfasen
- 3) Excel-mallen "Budgetmall för ansökan till Equal ansökningsomgång 2"

Anvisningarna för ansökan till Equal – etableringsfasen beskriver mer detaljerat vad som efterfrågas i ansökningsblanketten. Urvalskriterierna framgår också i dessa anvisningar.

I denna elektroniska fil är utrymmet under varje rubrik obegränsat. Detta innebär att utrymmet växer i takt med att ni skriver. Ansökningsblanketten ska fyllas i fullständigt. Hänvisning till bilagor godtas ej. Budget och finansieringsplan ifylles i excelmallen "Budgetmall för ansökan till Equal ansökningsomgång 2".

Referensnr på inkommen ansökan (ifylles av Svenska ESF-rådet):

A. Preliminärt namn på utvecklingspartnerskapet samt föreslagen projektperiod för hela utvecklingspartnerskapets verksamhet

Namn: MAGIC (M eetings & A renas; G roups, I ndividuals, C ommunity, Unga Innanför, 3 arenor 1 modell)

Projektperiod: November 2004 – december 2007

B. Uppgifter om slutlig stödmottagare – ansökare 1

Slutlig stödmottagare (namn på organisationen/företaget etc):

Socialtjänstförvaltningen i Stockholms stad

Organisationsnummer: 212000-0142

Verksamhetsform/juridisk status: Kommunal förvaltning

Sektor (kryssa för aktuellt alternativ):

- Näringsliv
- Arbetsmarknadens org.
- Folkrörelse och förening
- Arbetsförmedling/LAN
- X Skola/Utbildning
- Social ekonomi
- X Forskning och högre utbildning
- X Övrig.

Organisationen är momsredovisningsskyldig (ange Ja eller Nej): JA

Organisationens postadress: Socialtjänstförvaltningen, 106 64 Stockholm

Utbetalning ska ske till postgiro/bankgiro:(pg) 1268-2

Kontaktperson: Stig Hanno

Kontaktperson för ekonomifrågor: Gunnel Bjerninger

Telefon: 08-508 25 010

Fax: 08-508 25 202

E-post: stig.hanno@sot.stockholm.se

Hemsida: www.sot.stockholm.se

Namn på person som utsetts att underteckna rekvisitioner: Stig Hanno

Namn-tekningsprov på utsedd person att underteckna rekvisitioner i etableringsfasen:

C. Uppgifter om övriga organisationer, företag etc som står bakom denna ansökan

Ansökare 2

Organisation / Företag: Stockholms Hantverksförening

Organisationsnummer: 5561286310

Verksamhetsform/juridisk status: Branschorganisation

Sektor (kryssa för aktuellt alternativ):

- ☒ Näringsliv
- ☐ Arbetsmarknadens org.
- ☐ Folkrörelse och förening
- ☐ Arbetsförmedling/LAN
- ☐ Skola/Utbildning
- ☐ Social ekonomi
- ☐ Forskning och högre utbildning
- ☐ Övrig.

Postadress: Götgatan 61, 116 21 Stockholm

Kontaktperson: Jens Vollmer

Telefon: 08-442 78 48

Fax: 08-643 71 34

E-post: jens@sthf.se

Hemsida: www.sthf.se www.hantverksakademin.com

Ansökare 3

Organisation / Företag: Lärarhögskolan

Organisationsnummer: 202100-3005

Verksamhetsform/juridisk status: Statlig myndighet

Sektor (kryssa för aktuellt alternativ):

- ☐ Näringsliv
- ☐ Arbetsmarknadens org.

Folkrörelse och förening
Arbetsförmedling/LAN
Skola/Utbildning
Social ekonomi
☒ Forskning och högre utbildning
Övrig.

Postadress: Box 34103, 100 26 Stockholm

Kontaktperson: Åsa Murray

Telefon: 08-737 56 53

Fax: 08-737 59 00

E-post: asa.murray@lhs.se

Hemsida: www.lhs.se

Ansökare 4

Organisation / Företag: Hökarängsskolan, Stockholm Stad

Organisationsnummer: 212 000-0142

Verksamhetsform/juridisk status: Kommunal verksamhet

Sektor (kryssa för aktuellt alternativ):

Näringsliv
Arbetsmarknadens org.
Folkrörelse och förening
Arbetsförmedling/LAN
☒ Skola/Utbildning
Social ekonomi
Forskning och högre utbildning
Övrig.

Postadress: Fagersjövägen 18, 123 58 Farsta

Kontaktperson: Mats Huge (rektor)

Telefon: 08-508 47 550

Fax: 08-508 47 552

E-post: mats.huge@farsta.stockholm.se

Hemsida: www.hokarangsskolan.stockholm.se

Ansökare 5

Organisation / Företag: Fogelströmska Gymnasiet, Stockholm Stad

Organisationsnummer: 212000-0142

Verksamhetsform/juridisk status: Kommunal verksamhet

Sektor (kryssa för aktuellt alternativ):

X Näringsliv
Arbetsmarknadens org.
Folkrörelse och förening
Arbetsförmedling/LAN
Skola/Utbildning
Social ekonomi
Forskning och högre utbildning
Övrig.

Postadress: Hornsgatan 93, 117 28 Stockholm

Kontaktperson: Birgitta Berglund

Telefon: 08-508 34 818

Fax : 08-508 34 820

E-post: birgitta.berglund@utbildning.stockholm.se

Hemsida: www.fogelstromska.com

Ansökare 6

Organisation / Företag: Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning, Stockholm Stad

Organisationsnummer: 212000-0142

Verksamhetsform/juridisk status: Kommunal verksamhet

Sektor (kryssa för aktuellt alternativ):

Näringsliv
Arbetsmarknadens org.
Folkrörelse och förening
Arbetsförmedling/LAN
X Skola/Utbildning
Social ekonomi
Forskning och högre utbildning
X Övrig.

Postadress: Hässelby torg 20-22, 165 55 Hässelby

Kontaktperson: Peter Forslund

Telefon: 08-508 05 338

Fax: 08-508 04 099

E-post: SD04PFO@hasselby.stockholm.se

Hemsida: www.hasselby.stockholm.se

Ansökare 7

Organisation / Företag: Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning, Stockholm Stad

Organisationsnummer: 212000-0142

Verksamhetsform/juridisk status: Kommunal verksamhet

Sektor (kryssa för aktuellt alternativ):

- Näringsliv
- Arbetsmarknadens org.
- Folkrörelse och förening
- Arbetsförmedling/LAN
- X Skola/Utbildning
- Social ekonomi
- Forskning och högre utbildning
- X Övrig.

Postadress: Box 4066, 163 04 Spånga

Kontaktperson: Göta Sandin och Michael Frejd

Telefon: 08-508 03 081 och 08-508 03 415

Fax : 08- 508 03 334 och 08-508 03 432

E-post: SD03GSA@spanga-tensta.stockholm.se och SD03MFR@spanga-tensta.stockholm.se

Hemsida: www.stockholm.se/spanga-tensta

Ansökare 8

Organisation / Företag: Kista stadsdelsförvaltnings Kompetenscenter, Stockholm Stad

Organisationsnummer: 212000-0142

Verksamhetsform/juridisk status: Kommunal verksamhet

Sektor (kryssa för aktuellt alternativ):

- Näringsliv
- Arbetsmarknadens org.
- Folkrörelse och förening
- Arbetsförmedling/LAN
- Skola/Utbildning
- Social ekonomi
- Forskning och högre utbildning
- X Övrig.

Postadress: Box 7049, 164 70 Kista

Kontaktperson: Björn Thulin, Kista Kompetenscenter

Telefon: 08-508 01 247

Fax : 08-751 68 00

E-post: SD01BTH@kista.stockholm.se

Hemsida: www.stockholm.se/kista

Ansökare 9

Organisation / Företag: Utbildningsförvaltningen i Stockholms stad, Stockholm Stad

Organisationsnummer: 212000-0142

Verksamhetsform/juridisk status: Kommunal verksamhet

Sektor (kryssa för aktuellt alternativ):

- Näringsliv
- Arbetsmarknadens org.
- Folkrörelse och förening
- Arbetsförmedling/LAN
- X Skola/Utbildning
- Social ekonomi
- Forskning och högre utbildning
- Övrig.

Postadress: Box 220 49, 104 22 Stockholm

Kontaktperson: Per Engback

Telefon: 08-508 33 861

Fax : 08- 508 33 981

E-post: UFGYPEN@utbildning.stockholm.se

Hemsida: www.stockholm.se/utbildningsforvaltningen

Ansökare 10

Organisation / Företag: Innotiimi AB

Organisationsnummer: 556619-2836

Verksamhetsform/juridisk status: Företag

Sektor (kryssa för aktuellt alternativ):

- X Näringsliv
- Arbetsmarknadens org.
- Folkrörelse och förening
- Arbetsförmedling/LAN
- Skola/Utbildning
- Social ekonomi
- Forskning och högre utbildning
- Övrig.

Postadress: Drottninggatan 55, 111 21 Stockholm

Kontaktperson: Lena Rogeland

Telefon: 08-673 30 06

Fax : 08-673 30 06

E-post: lena.rogeland@innotiimi.se

Hemsida: www.innotiimi.se

D. Tema

Ange det huvudtema som ni avser att arbeta inom (kryssa för).

- X Tema I: Att underlätta inträde och återinträde på arbetsmarknaden för dem som har svårt att integreras eller återintegreras på en arbetsmarknad som måste vara öppen för alla.
- Tema II: Att ge alla möjlighet att starta en affärsverksamhet genom att tillhandahålla de verktyg som är nödvändiga för att starta en rörelse samt identifiera och utnyttja nya sysselsättningsmöjligheter i städer och på landsbygden.
- Tema III: Att främja livslångt lärande och utveckla rutiner som motverkar utanförskap på arbetsplatsen för att därmed uppmuntra till rekrytering och kvarhållande av personer som utsätts för diskriminering och ojämlik behandling i samband med arbetsmarknaden.
- Tema IV: Minska könsskillnader och segregering på arbetsmarknaden.
- Tema V: Asylsökande.

E. Sammanfattning / Summary

Sammanfattning

MAGIC är ett geografiskt avgränsat utvecklingspartnerskap i Stockholm, som arbetar inom temat ”Att underlätta inträdet och återinträdet på arbetsmarknaden för dem som har svårt att integreras eller återintegreras på en arbetsmarknad som måste vara öppen för alla” och utvecklingsområdet ”Övergången från skolan till arbetslivet”. MAGIC riktar sig till aktörer som arbetar med ungdomar i åldersgruppen 13-18 år, föräldrar samt supportsystem som socialtjänst och forskning. De som i första hand skall gynnas är de ungdomar som riskerar att gå ut grundskolan utan fullständiga betyg, som inte påbörjat eller som avbrutit studier på gymnasiet. Syftet med MAGIC är att underlätta ungdomars övergång från grundskola till gymnasium och fortsatta studier samt övergång från skola till arbetsliv, öka ungdomars delaktighet på tre olika arenor (skola, arbetsplats, föreningsliv) och främja innanförskap. MAGIC vill stödja ett innanförskap genom att ge dem som arbetar med och möter ungdomar på de tre arenorna tillgång till ”nya” metoder samt genom att tillvarata ungdomars egna resurser. Fyra utvecklingsområden har identifierats: (1) former för samordning mellan aktörer som möter ungdomar och samverkan över sektorsgränser (2) kompetenser för att arbeta proaktivt och förebyggande med ungdomar (3) skräddarsydda platser för ungdomar i skola, arbetsliv och föreningsliv och (4) kunskap om villkoren för de ungdomar som riskerar att lämna skolan baserat på kön, etnicitet, funktionshinder och klass. Utvecklingspartnerskapet skall skapa och förankra en gemensam vision på de tre arenorna av ”Hur det är när det är som bäst” när det gäller ungdomars skolgång med sikte på övergången till arbetslivet samt identifiera vägar för att nå visionen i ett lokalt, nationellt och europeiskt perspektiv. MAGIC kommer att bygga vidare på dokumenterade framgångsfaktorer samt anpassa, utveckla och pröva nya metoder. Utvecklingspartnerskapet söker transnationellt samarbete med partnerskap som har ungdomar som ”målgrupp”, arbetar på någon av MAGICs arenor (skola, arbetsplats, föreningsliv) och representerar en storstad. MAGIC vill arbeta med organiserat lärande i form av ett utbytesprogram för ungdomar och partners, erfarenhetsutbyte och test av metoder som syftar till att främja ungdomars övergång från skola till arbetsliv och utveckling av gemensamma produkter exempelvis en metodbok som beskriver initiering av förändringsarbete ur ett ungdomsperspektiv.

Summary

MAGIC is a Development Partnership established on geographical level in Stockholm (SE) working within the theme “Facilitating access and return to the labour market for those who have difficulty in being integrated or re-integrated into a labour market which must be open to all” and young people’s transition from school to working life. MAGIC’s target group is actors working with young people between 13-18 years old, parents, as well as support systems such as, social services and research. The beneficiaries are young people at risk of leaving secondary school without grades in all subjects and young people not continuing to upper secondary school or at risk of leaving their studies at upper secondary school. The purpose of MAGIC is to facilitate young people’s transition from secondary school to upper secondary school and further education as well as their transition to working life, increase young people’s participation on three different arenas (schools, work places, NGOs) and to support young people’s feeling of inclusion. MAGIC aims at facilitating inclusion by giving actors working with young people on the three arenas access to ”new” tools and methods and by mobilising young people’s own resources. Four development fields have been identified: (1) co-ordination between actors working with young people and cross-sector co-operation (2) competencies to work pro-actively with young people and prevention (3) tailor-made learning environments for young people in schools, working life and NGOs and (4) knowledge on the conditions for young people at risk of leaving school based on gender, ethnicity, disability and class. The Development Partnership shall create and anchor a common vision on the three arenas describing an ideal situation for an environment supporting young people’s transition from school to working life, and identify ways of reaching the vision in a local, regional and European perspective. MAGIC will be built upon well documented success factors within the fields of development and the partnership will adjust, develop and test new methods. The Development Partnership is searching for transnational partners working with young people as a ”target group” within the framework of one of MAGIC’s arenas (schools, work places, NGOs), representing a big city/urban area. MAGIC would like to work with organised learning in terms of exchange programs for young people and partners, exchanges of experiences and test of methods aiming at supporting young people’s transition from school to working life and development of common products such as a method handbook describing how to initiate change processes with a youth perspective.

F. Problem- och verksamhetsområde – bakgrundsbeskrivning och analys

F.1 Inledning

Utvecklingspartnerskapet (UP) har valt att arbeta med temat *"Att underlätta inträdet och återinträdet på arbetsmarknaden för dem som har svårt att integreras eller återintegreras på en arbetsmarknad som måste vara öppen för alla"* och utvecklingsområdet *"Övergången från skolan till arbetslivet"* inom ramen för ett geografiskt avgränsat partnerskap i Stockholm.

I linje med de områden som lyfts fram i ansökningsomgången för Equal kommer MAGIC att fokusera på att

- *arbета på tre arenor (skolor, arbetsplatser och idrott/föreningsliv) för att skapa mötesplatser mellan ungdomar och arbetslivet;*
- *via dessa arenor skapa förutsättningar för att fler ungdomar skall kunna gå vidare till fortsatta studier och in i arbetslivet; och att*
- *i samverkan mellan dessa tre arenor utveckla verktyg och metoder som stärker sambandet mellan praktik och teori i ungdomars lärande.*

MAGIC vill finna former för att påverka strukturer som hindrar ungdomar att gå vidare från skolans värld in i arbetsvärlden eller snarare skapa strukturer (en modell) som främjar övergången. UP betraktar övergången från skola till arbetsliv som flytande då det är en kontinuerlig rörelse i båda riktningarna mellan utbildning och arbete snarare än en definitiv övergång från skola till arbetsliv (jmf. det livslånga lärandet).

MAGIC (resultat, erfarenheter, arbetssätt och strategier) kommer att kunna implementeras inom ramen för Stockholms stads arbete med en lokal handlingsplan mot fattigdom och social utestängning. Utvecklingsarbetet svarar mot de mål som återfinns i EUs handlingsplan och den nationella handlingsplanen mot fattigdom och social utestängning samt antagna mål för verksamheter i Stockholm stad. Ett specifikt mål i *"Sveriges handlingsplan mot fattigdom och social utestängning 2003-2005"* är att andelen flickor och pojkar, oavsett etnisk bakgrund, som lämnar skolan med ofullständiga betyg skall minska.

UPs arbete är i linje EUs Utbildning 2010 (Lissabonstrategin) där ett mål för 2010 är att högst 10 % av ungdomarna skall lämna skolan i förtid och att 85 % av de som fyllt 22 år skall ha fullföljt en gymnasieutbildning. MAGIC är i linje med EUs rekommendationer för 2004¹ till Sverige inom ramen för den uropeiska sysselsättningsstrategin (Riktlinje 4 *Främja humankapital och det livslånga lärandet*) att arbeta vidare med att minska antalet unga som lämnar skolan samt att öka tillgången till utbildning/lärande för de som har bristande kvalifikationer och/eller är "inaktiva". Insatser för ungdomar som riskerar att lämna skolan är ett prioriterat område i den nationella sysselsättningsstrategin.

MAGIC kommer även att utveckla verksamheter som angränsar till EUs strävanden att lyfta fram idrottens roll inom utbildningssystemet och icke-formell utbildning för att främja social integrering, exempelvis inom ramen för det Europeiska året för utbildning genom Idrott.

Inom jämställdhetsområdet kommer UP i linje med EUs jämställdhetsstrategi och nationella jämställdhetsmål att arbeta med att förändra de normer och värderingar som formar könsroller i utbildning, föreningsliv och på arbetsplatser.

F.2 Nulägesbeskrivning

Förutsättningarna för ungdomars övergång från skola till arbetsliv har blivit svårare under de senaste decennierna, vilket tycks vara en internationell trend. Trots denna trend framkommer i broschyren *"Unga utanför – vilka, varför, vad göra?"* från ESF rådet att det finns begränsat med forskning kring ungdomars övergång från skola till arbetsliv och de ungdomar som hamnar utanför. I flera studier och utredningar har dock hindren för ungdomars övergång från skola till arbetsliv uppmärksamats. Begreppet "Unga utanför" har kommit att användas för att beskriva den grupp ungdomar mellan 16-24 år, som inte återfinns varken i arbete, utbildning, annan känd sysselsättning eller som arbetssökande. Ett annat begrepp som används för att beskriva gruppen är "ungdomar som är inaktiva."

¹ COM (2004)239final

I den statliga utredningen *Unga utanför*² framkommer bland annat att ungdomar i storstäderna, ungdomar som inte gått ut grundskolan och ungdomar födda i utlandet är överrepresenterade bland de som inte finns i arbete, utbildning, annan känd sysselsättning eller som arbetssökande. Skillnaderna mellan könen är små, men unga kvinnor är i högre grad än unga män sysselsatta med sina barn och med studier. I den här och flera andra utredningar framkommer att ungdomar med fysiska och psykiska funktionshinder möter speciella svårigheter vid övergången till arbetslivet.

I Stockholm stad finns inga exakta uppgifter om hur stor gruppen ”Unga utanför” är, men uppskattningsvis kan det handla om 4000 ungdomar.

UP har inför ansökan kartlagt forskning, studier och projekt med utgångspunkt från kunskapsläget inom i huvudsak följande områden

1. *Ungdomar som lämnar skolan och deras arbetsmarknad*
2. *Samverkan skola - arbetsliv – föreningsliv*

² SOU 2003:92

³ IFAU (Institutet för Arbetsmarknadspolitisk forskning). Rapport 2003:8

⁴ Trondman (2003) Unga vuxna. Kulturmönster och livschanser. En empirisk översikt. Centrum för kulturforskning, rapport nr 1, Växjö Universitet.

⁵ www.hlk.hj.se/doc/406

⁶ Likvärdighet i en skola för alla. Historisk bakgrund och kritisk granskning. Skolverket 2002

⁷ Gemenskapsinitiativet Equal

⁸ Barnombudsmannens årsrapport till regeringen 2002.

⁹ Skolverket. Tre magiska G:n. Skolans insatser för elever med funktionshinder. 2001.

¹⁰ Direkt eller retroaktiv valfrihet? Om den teoretiserande yrkesutbildningen och det livslånga lärandet. I Villkor och vägar för grundläggande yrkesutbildning. Några forskarperspektiv. Skolverket 2001

¹¹ Samtal, samsyn och samarbete, YKSA, Skolverket 2002, Arbetsplats för lärande. Om samverkan mellan gymnasieskola och arbetsliv, Skolverket.

Samverkan skola-arbetsliv. Arbetsplatsförlagd utbildning i gymnasieskolan

¹² Riksidrottsförbundet, Varför lämnar ungdomarna idrotten? En undersökning av fotbollstjejer och killar från 13 till 15 år. Riksidrottsförbundet FoU-rapport 2004:3

¹³ Inne eller ute – om unga i arbetslivet, Arbetslivsinstitutet, 2004

¹⁴ Gräsrotsbyråkrati och normativ svenskhet. Hur arbetsförmedlare förstår en etniskt segregerad arbetsmarknad Arbetsliv i omvandling Rapport 2003:7, Arbetslivsinstitutet

¹⁵ Se te x SOU 2000:37. Valfärdens förutsättningar. Arbetsmarknad, demografi och segregation

¹⁶ Mångfald i arbetslivet. Problematisering av begreppet diskriminering. Samhällets marginalisering av funktionshindrade. Arbetsrapport 3. 2000

¹⁷ IFAU (Institutet för Arbetsmarknadspolitisk forskning) Funktionshindrade personer med nedsatt arbetsförmåga – ett arbetsgivarperspektiv. 2001

¹⁸ Andreasson, Institutionsbehandling av ungdomar – vad säger forskningen? Stockholm Gothia, CUS och Statens Institutionsstyrelse 2003

¹⁹ Karlberg & Sundell, Skolk. Sund protest eller riskbeteende? Stockholm Stad, FoU-rapport 2004:1

²⁰ Sid. 144 Grosin, Forskningen om framgångsrika skolor som grund för skolutveckling. Ingår i Skolutvecklingens många ansikten (red. Berg & Scherp), Myndigheten för skolutveckling, 2003.

²¹ Skolverket, Regeringsuppdrag 8 – Utan fullständiga betyg. 2001.

²² Skolverket. Attityder till skolan 2003.

²³ Se t ex rapporter från Ungdomsstyrelsens ”Samverkansprojektet”

²⁴ Se t ex Arnell Gustafsson, När arbetsplats och skola möts. Om den arbetsplatsförlagda utbildningen på gymnasieskolans Handelsprogram, Arbetsliv i omvandling 2003:5, Arbetslivsinstitutet och SOU 2002:120, Åtta vägar till kunskap – en ny struktur för gymnasieskolan.

²⁵ Ungdomar, skola och arbetsliv. Rapport nr 6 och nr 8, Centrum för barn- och ungdomsvetenskap, Lärarhögskolan.

²⁶ Sid. 11 Redovisning av Skolverkets utredningsuppdrag. Trettio år med ”skola-arbetsliv” – en översikt.

²⁷ Regeringens proposition 2003/04:140

²⁸ Arnell Gustafsson, Marknad eller utbildningspolitik? Om ungdomars extrajobb och den arbetsplatsförlagda utbildningen som väg in i arbetslivet.

Arbetsmarknad & Arbetsliv nr 3, sid. 167-184, Arbetslivsinstitutet

²⁹ SOU 2002:120 Åtta vägar till kunskap – en ny struktur för gymnasieskolan

³⁰ Myndigheten för skolutveckling. Hur är det ställt? Tack, ojämnt. Erfarenheter av jämställdhetsarbete i grundskolor och gymnasieskolor Rapport 2003:6

³¹ Örebro Universitet, Institutionen för Idrott och Hälsa. Skollämnat Idrott och Hälsa i Sveriges skolor – en utvärdering av läget hösten 2002

³² Riksidrottsförbundet, Idrott, kön och genus. En kunskapsöversikt. 2003

³³ Skolverket Utsikt till insikt. Nio skolors utvecklingsarbete inom den grundläggande yrkesutbildningen. 2002

³⁴ Ungdomsstyrelsen Ungas etablering och ekonomi, rapport 2003:9

³⁵ Flickorna och frigörelsen – forskning och flickor och arbetat med tjejprojekt, Ungdomsstyrelsen.1998.

³⁶ Se t ex SOU 2000:19 Från dubbla spår till Elevhälsa – i en skola som främjar lust att lära, hälsa och utveckling

³⁷ Svenska kommunförbundet. Barn och unga i riskzonen. Samverkan och förebyggande arbete. 2003

³⁸ Gemenskapsinitiativet Equal

Ungdomar som lämnar skolan och deras arbetsmarknad

I Stockholm stad liksom i andra delar av landet har andelen ungdomar som lämnar grundskolan utan gymnasiebehörighet ökat det senaste decenniet även om trenden varit mer positiv senaste åren. Pojkar lämnar i högre grad än flickor och ungdomar med utländsk bakgrund (födda utomlands eller förälder född utomlands) i högre grad än ungdomar med svensk bakgrund. 2003 var andelen ungdomar som inte var behöriga till gymnasieskolan 11,4 % i Stockholm stad jämfört med 10,3 % för riket som helhet. I Stockholm stad var det 1,1 % av pojkarna och 0,9 % av flickorna, som saknade slutbetyg i alla ämnen från grundskolan. Bland ungdomar med utländsk bakgrund var motsvarande siffra 1,6 %. Skillnaderna är dock stora mellan olika skolor i staden, och det finns skolor där över 5 % av ungdomarna saknade betyg i alla ämnen.

Andelen ungdomar som lämnar gymnasieskolan med fullständiga betyg var 2003 70 % i Stockholm stad. Om man inte räknar med det individuella programmet på gymnasiet var siffran 77 %. Motsvarande siffror för riket var 74 % respektive 79 %. Kvinnor fullföljer i högre grad gymnasieutbildningen än män och skillnaderna mellan könen är ca 5-7 %. Enligt en uppföljning av den nationella sysselsättningsstrategin var 2002 andelen 18-24 åringar som avbrutit skolgången bland unga kvinnor 9,3 % och bland unga män 11,4 %.

De olika enheterna från Stockholm stad som deltar i MAGIC har uppmärksammat att det finns en stor grupp ungdomar som skrivs in och ut från verksamheter, som inte tar sig vidare till ett nationellt gymnasieprogram och/eller som börjar på ett gymnasieprogram, men som inte fullföljer programmet. Det finns också en stor grupp ungdomar mellan 13-16 år i grundskolan som inte deltar i undervisningen, men som ofta återfinns i skolornas lokaler (framförallt pojkar). UP har i likhet med flera studier konstaterat att skolgången ofta varit bristfällig och oregelbunden långt före gymnasiet för de ungdomar som hamnar utanför.

Påverkar faktorer som kön, klass, etnicitet och funktionshinder?

Att ungdomar med utländsk bakgrund (födda utomlands eller förälder född utomlands) i lägre utsträckning fullföljer sina studier får genomslag i storstäder som Stockholm, Göteborg och Malmö. Boendesegregation, social segregation och bristande integration är strukturer som hindrar ungdomarna. Men trots en generellt svår bild för ungdomar med utländsk bakgrund har den sociala bakgrunden ett högre förklaringsvärde än etnicitet för ungdomars studieresultat.³ Flera studier har också visat på skillnader i ungdomars intentioner att studera vidare baserat på klass och kön. I en studie i Sydsverige framkom att 90 % av ungdomarna med föräldrar där bägge var akademiker planerade att läsa vidare. 70 % av flickorna där bägge föräldrarna saknade akademisk utbildning planerade att läsa vidare medan motsvarande siffra för pojkar var 50 %⁴.

Men det innebär inte att ungdomar från ”studieovana” hem inte satsar på skolan. I en förstudie till ett större projekt, *Skolupplevelse, betyg och social bakgrund*⁵, (se även avsnitt Q Kompetens), som genomförs av bland annat Lärarhögskolan, fann forskarna att en stor grupp ungdomar från ”studieovana” hem gav uttryck för en mycket positiv upplevelse av sin skolsituation. Ändå fick merparten av dessa ungdomar låga betyg, vilket påverkar deras möjligheter att gå vidare till fortsatta studier. I en rapport från Skolverket *”Likvärdighet i en skola för alla”*⁶ lyfter författarna fram att skolforskningen sällan problematiserat begrepp som kön, klass och etnicitet.

Analysen ur ett genusperspektiv av de strukturer som hindrar övergången skola-arbetsliv är också sällsynta. Erfarenheter från praktiken visar att de flickor som lämnar skolan och hamnar utanför i lägre grad uppmärksammas än pojkar. Flickorna/de unga kvinnorna återfinns inte i lika stor utsträckning i skolmiljön/skolans lokaler och kommer inte i lika stor utsträckning i kontakt med socialtjänsten. Unga kvinnor som blir mammor under skoltiden möter speciella svårigheter och behöver stöd på olika plan för att kunna fullfölja sina studier. Något som bland annat uppmärksammats vid Xist – Individuella Gymnasieprogram för tjejer på Kvinnoforum i Stockholm. I det svenska Equal programmet poängteras också att många projekt, som genomförts inom ramen för ESF, i första hand vänt sig till unga män.⁷

Ungdomar med funktionshinder upplever i högre grad än andra att de utesluts från aktiviteter både i skolan och på fritiden. De deltar inte i lika stor omfattning i yrkespraktik och ”befrias” från exempelvis studiebesök⁸. Flera rapporter från bland annat Skolverket har visat att bristande kompetens och förståelse samt bristen på individualiserade lösningar hindrar ungdomar med funktionshinder att fullfölja sina studier. Forskaren Bengt Persson har lyft fram fyra komponenter som samspelar med varandra och påverkar funktionshindrade ungdomars möjligheter att nå studiemålen. Dessa är skolans formella styrning, skolan som institution och arena för samarbete, lärares beredskap och kunskaper att hantera ungdomars skilda förutsättningar samt ungdomars förutsättningar för

Selektionsmekanismerna slår också hårt mot ungdomar som inte trivs med den ”bokliga kunskaps inläringen” och en alltför akademisk inriktning på gymnasieutbildningen riskerar att leda till ökade utbildningsklyftor (se text not 3). Forskaren Ola Holmström talar om ett ”elevmotstånd mot de teoretiska inslagen på de yrkesförberedande gymnasieprogrammen”¹⁰. Det är vanligt att ungdomar på yrkesprogrammen har svårt att uppskatta kärnämnen och skillnaderna behöver minska mellan olika lärarkulturer dvs. kulturen hos de som undervisar i kärnämnen och kulturen hos de som har karaktärsämnen¹¹. Praktiska utbildningar tenderar att värderas lägre både av ungdomarna själva och samhället i stort. Bristen på yrkesanknytning i utbildningen och tendenser att förringa praktiskt handlag i utbildningsväsendet, slår ut de ungdomar som är minst studiemotiverade och angelägna att komma ut i arbetslivet. Varningssignaler är minskad genomströmning i gymnasieskolan, färre ungdomar med slutbetyg och ett ökat antal ungdomar på det individuella programmet i gymnasiet.

Det finns även studier som tyder på att de ungdomar som inte går vidare till fortsatta studier ofta är de som också lämnar idrotten. I en rapport från Riksidrottsförbundet¹² konstateras att idrotten blivit mer skollik och de som ”har svårt att anpassa sig i skolan” får samma problem inom idrotten. Än så länge finns dock mycket begränsat med forskning kring eventuella samband mellan avhopp från skolan respektive idrotten. Riksidrottsförbundet har konstaterat att ca 80 % av alla ungdomar någon gång varit med i en idrottsförening, men vid 20 års ålder finns bara hälften kvar. Studierna visar att det inte är fler ungdomar med utländsk bakgrund (födda utomlands eller förälder född utomlands) än med svensk bakgrund som lämnar idrotten, eller att det är fler ungdomar som är bosatta i storstäder än i glesbygder som lämnar. De visar också att kompisarna i laget och ledarna spelar en viktig roll för om ungdomarna fortsätter med idrotten. Riksidrottsförbundet försöker på olika sätt kartlägga varför ungdomarna lämnar idrotten och på vilket sätt man kan verka för att de som kommer in i föreningarna skall känna sig välkomna och vilja vara kvar.

Entydigt samband mellan låg utbildning och hög arbetslöshet

Ungdomar som tidigt har svårigheter i skolan hamnar successivt i processer som kan leda till arbetslöshet och utanförskap. De ungdomar som avbryter sina gymnasiestudierna har exempelvis 60 % längre inskrivningstid på arbetsförmedlingen än de ungdomar som fullföljt studierna¹³. Det finns ett entydigt samband mellan låg utbildningsnivå och långtidsarbetslöshet, och flera studier har uppmärksammat ungdomsarbetslöshetens långsiktiga konsekvenser i form av utanförskap (se text not 3). Ungdomar utan gymnasieutbildning har mycket begränsade möjligheter till arbete oavsett vilka kvalifikationer ett arbete kräver.

De normer och föreställningar som råder i samhället om vilken utbildning ungdomar skall ha och konjunkturläget påverkar den kompetens arbetsgivarna efterfrågar. I underlag från ESF-rådet framkommer att det sällan är gymnasiekompetensen i sig som arbetsgivaren söker utan snarast ett bevis på att ungdomen kan lära sig något. I studier, som genomförts av Åsa Murray vid Lärarhögskolan, som syftade till att undersöka situationen på arbetsmarknaden under 1990-talet för ungdomar med eller utan yrkesinriktad gymnasieutbildning, framkom att de som fullföljt sin gymnasieutbildning hade betydligt större möjlighet att få ett arbete. Sambandet mellan grundskolebetyg och sannolikheten för att ungdomen fullföljer gymnasiet tyder, enligt Murray, på att de som inte har gymnasieutbildning haft svårigheter redan i grundskolan.

Murrays studier visade att oavsett utbildningsnivå hade män och ungdomar med svensk bakgrund större möjligheter att få ett arbete än kvinnor och ungdomar med utländsk bakgrund (födda utomlands eller förälder född utomlands). Kvinnor med enbart grundskoleutbildning eller de som avbrutit sin gymnasieutbildning hade stora svårigheter att få en fast förankring på arbetsmarknaden. Trots att kvinnor som grupp klarar studierna bättre (läs får högre betyg och går vidare till studier i högre utsträckning) än män som grupp finns andra faktorer som påverkar hur de klarar sig i arbetslivet. Kvinnor arbetar i högre grad i den offentliga sektorn, vilket vanligen innebär krav på högre utbildning än i den privata sektorn. De unga kvinnor som saknar gymnasieutbildning uteslås därmed från de arbeten dit kvinnor vanligen söker sig. Ungdomars utbildningsval till gymnasiet är också fortsatt mycket könsbundna.

Ungdomar med utländsk bakgrund möter fler hinder på vägen in i arbetslivet och har högre arbetslöshetstal oavsett om de fullföljt sina studier eller ej. Men det finns risker med att utgå från statistiken, vilket kan leda till kategorisering och att skillnaden ”görs” stor mellan ungdomar med utländsk bakgrund och ungdomar med svensk bakgrund. Forskaren Fredrik Hjortzberg har i sin avhandling *Gränsbyråkrati och normativ svenskhet*¹⁴ visat att ungdomar med utländsk bakgrund riskerar att bli problembärare när de ställs mot normen (läs det svenska). Han visar att det inte sällan finns en kultursyn där kultur betraktas som något medfött och att man alltför sällan belyser den miljö där ungdomarna växer upp och den sociala segregeringen. Forskning har också visat att den sociala

bakgrunden har stor betydelse för de ungdomar som drabbas av arbetslöshet¹⁵.

Arbetsmarknadens sätt att fungera hindrar också i många fall funktionshindrade ungdomar på vägen in i arbetslivet oavsett om de fullföljt sina studier eller ej. Arbetsgivarna ser "funktionshindret" och inte ungdomen bakom samt dennes kompetens och resurser¹⁶. Alltför ofta fokuseras individens begränsningar istället för det som individen faktiskt kan. Enligt en undersökning från IFAU (Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering) är bristande kunskap och låga förväntningar två orsaker till att arbetsgivare tvekar att anställda personer med funktionshinder¹⁷. Begreppet funktionshinder har en negativ laddning och kategorisering av personer som "funktionshindrade" riskerar att bli överdriven.

Förslag till lösningar

Både forskning och praktik visar att tidiga insatser minskar risken för ungdomars avbrutna studier och därmed övergången till fortsatta studier samt till arbetslivet. Ungdomar som riskerar att hamna utanför bör i första hand erbjudas utbildning inom skolans ram och de som har "problem" eller möter hinder för sin skolgång bör finnas i så kallade pro-sociala miljöer tillsammans med "vanliga" ungdomar.¹⁸ I en studie kring skolkning genomförd vid FoU-enheten vid socialtjänstförvaltningen i Stockholm Stad¹⁹ skriver författarna att även om skolkningen har sitt ursprung i faktorer utanför skolan, finns det många skäl att arbeta förebyggande i skolorna. Skolkning är en signal från ungdomar som riskerar att lämna skolan i förtid. De frekventa skolkarna saknade i högre utsträckning än andra ungdomar betyg i kärnämnen och uppvisade vad som kan kallas riskbeteende.

I utredningen *Unga utanför* konstaterades att det finns ett stort behov av individualiserade lösningar och pedagogisk utveckling där praktik länkas till teori i skolan. I studier, främst internationella, av framgångsrika skolor framkommer att de utmärks av bland annat "höga förväntningar på eleverna med utgångspunkt från att alla är läroaktiga samt att skolans och undervisningens kvalitet, inte elevernas bakgrund, är avgörande för deras resultat.... Interaktiv klassrumsundervisning är en ofta använd metod liksom individualisering där hänsyn tas till elevers ursprung och kunskapsnivå"²⁰.

Skolverket konstaterar i en rapport till regeringen att processrelaterade faktorer, som skolan själva kan påverka exempelvis förväntningar på eleverna, anpassning av arbetssätt och kompetensutveckling för lärare har betydelse för om ungdomar på det individuella gymnasieprogrammet avbryter sina studier eller ej²¹. Det finns ett behov av kompetensutveckling för och lärande mellan de vuxna som möter ungdomar i riskzonen för att hamna utanför. I Skolverkets senaste attitydundersökning 2003²² framkom att åtta av tio lärare ansåg att de har tillräcklig kompetens för att upptäcka ungdomar som har behov av särskilt stöd, men endast hälften ansåg att de hade tillräcklig kompetens för att stödja ungdomarna.

I många studier och rapporter betonas vikten av fungerande kommunikation, relationer och samverkan dels inom skolan, dels mellan skolan och andra kommunala enheter, dels mellan skolan och andra samhällsaktörer för att främja ungdomars innanförskap. Ungdomars eget inflytande och delaktighet samt kommunikation mellan skolan och föräldrarna är andra förutsättningar som måste uppmärksammas (se text not 6,9,20 och 23).

Samverkan skola - arbetsliv – föreningsliv

Skolan har som nämnts ovan en viktig roll i att för ungdomars fortsatta studier och övergången till arbetslivet. Men det utesluter inte att ungdomar behöver erbjudas lärande miljöer utanför skolan på arbetsplatser och i föreningslivet i syfte att främja innanförskap. Erfarenheter från Ungdomsstyrelsens satsningar visar att ett aktivt samarbete mellan föreningsliv, kommuner och andra aktörer skapar bättre förutsättningar för att ungdomarna inte skall hamna utanför²³.

Ungdomars intresse och uppskattning för arbetsplatsförlagd utbildning och praktik framkommer också i flera studier. Den verklighetsnära och projektorienterade pedagogiken är central och ungdomarna upplever nytta med sina praktikplatser om samverkan med den lokala industrin är tydlig²⁴. Ungdomarna upplever också att de har mycket större möjligheter att påverka arbetssituationen i arbetslivet än i skolan eftersom de får ta ett större ansvar i arbetslivet.²⁵ I Skolverkets attitydundersökningar framkommer också att ungdomarna önskar fler kontakter med verksamheter utanför skolan, såsom studiebesök och kontakter med företag.

Trots det stora intresset får ungdomar i begränsad omfattning kontakter med olika arbetsplatser, framförallt i grundskolan. De insatser som genomförts för att öka samspelet mellan skola och arbetsliv har i första hand vänt sig

till gymnasieskolan. Arbetslivsorienterade inslag i grundskolan fick allt mindre omfattning under 1990-talet. ”*Det verkar som arbetslivet blivit alltmer avlägset och osynligt för barnen och de yngre tonåringarna.*”²⁶ Det visar sig också att ungdomar med funktionshinder i ännu mindre utsträckning än andra ungdomar har möjligheter att få kontakter med olika arbetsplatser. De blir som nämnts ovan ofta ”befriade” från att delta fast det har stor betydelse för dem själva och på längre sikt även för att motverka de normer som finns i arbetslivet.

Få regelverk som hindrar samverkan, men...

I gymnasieskolan finns idag få regelverk som hindrar samverkan med arbetslivet och enskilda arbetsplatser. Samverkan sker också via exempelvis APU (arbetsplatsförlagd utbildning), LIA (Lärande i arbete) och obligatoriskt projektarbete. I propositionen *Kunskap och kvalitet – elva steg för utvecklingen av gymnasieskolan*²⁷ betonas också vikten av att fler ungdomar skall ges möjligheter till arbetsplatsförlagt lärande och att nya samverkansformer mellan skola och arbetsliv behöver utvecklas. Skolverket skall enligt propositionen ge förslag på utformningen av en gymnasial lärlingsutbildning.

Sambanden mellan ungdomars praktik och framtida arbete är dock inte entydiga. Studier har visat att de som arbetar extra under skoltiden har lättare att få arbete medan ett liknande samband inte har kunnat påvisas i jämförelser mellan de som haft praktik under skoltiden och de som inte fått praktik²⁸. Okvalificerade praktikplatser tycks också haft begränsade effekter på ungdomars anställbarhet och utvärderingar av KUP (Kommunal ungdomspraktik) för 18-20 åringar visar på relativt begränsade resultat för de som deltar (se not 3).

De empiriska studierna som belyser skola-arbetsliv är begränsade, men flera studier har visat att det finns många hinder på vägen för samverkan exempelvis brist på tid för lärarna att hitta arbetsplatser och bristande organiserat samarbete mellan skolan och företrädare för arbetslivet (se not 11).. I Skolverkets senaste mätning 1998 framkom att endast 60 % av dem som hade rätt till praktik på gymnasiet fick det och i gymnasieutredningen *Åtta vägar till kunskap*²⁹ framkom att trots att det skall finnas 15 veckors praktik på yrkesinriktade program i gymnasiet är det många ungdomar som inte får praktik.

Studievägledningen spelar en viktig roll för ungdomars övergång från skola till arbetsliv, inte minst för de ungdomar som riskerar att inte slutföra sina studier. Men i likhet med praktik, får inte alla ungdomar tillgång till vägledning. I Skolverkets senaste attitydundersökning framkommer att färre än hälften av ungdomarna i grund- och gymnasieskolan uppger att de fått studie- och yrkesvägledning. Det återspeglar bristen på studie- och yrkesvägledare då det på varje vägledare går ca 300 ungdomar. Ett annat problem är att hälften av vägledarna inte har för yrket adekvat utbildning.

Vägledningen har också lyfts fram som ett verktyg för att minska de könsbundna valen och inom området skola-arbetsliv har en del satsningar också skett med inriktning på att exempelvis fler flickor/unga kvinnor skall söka sig till tekniska yrken. Däremot finns färre samverkansprojekt som fokuserat på att förändra de strukturer som reproducerar ojämställdheten. Forskningen har däremot belysts jämställdheten både i skolan, föreningslivet och arbetslivet. Inom arbetslivsforskningen finns flera pågående FoU-program bland annat vid Arbetslivsinstitutet, som fokuserar på jämställdhet och könssegregering på arbetsplatser.

Studier har visat att flickorna/de unga kvinnorna som grupp klarar studierna bättre än pojkarna/de unga männen, men att de i skolmiljön ofta får mindre utrymme³⁰. Bland annat visar Skolverkets utvärdering av ämnet idrott och hälsa³¹ att undervisningen är anpassad till pojkarnas intressen. Skillnader finns mellan könen med avseende på hur flickor respektive pojkar uppfattar ämnet. Pojkar uppskattar i högre grad än flickor att få visa vad de kan, och lärandet i ämnet koncentreras kring ”görandet” medan reflexion och dialog är mer sällsynt. En rapport från Riksidrottsförbundet³² visar att idrotten i likhet med skolan präglas av skilda villkor för flickor/kvinnor och pojkar/män samt att föreningslivet påverkas av idéer om ”kvinnligt” och ”manligt”. Mot bakgrund av detta drivs en satsning inom idrottsrörelsen på 3R metoden och jämställdhetskunskap med stöd från bland annat ESF Växkraft Mål 3.

Samverkan skola-föreningsliv finns inte beskrivet i samma utsträckning som samverkan skola-arbetsliv. Det finns dock flera exempel på verksamheter ungdomar på gymnasiet individuella program genom samverkan med olika föreningar fått möjligheter till arbetsplatsförlagt lärande. Equal projektet School at Work är ett annat exempel på samverkan mellan skola-föreningsliv för ungdomar som riskerar att lämna skolan. Riksidrottsförbundet håller för närvarande på att bygga en idébank inom ramen för en omfattande satsning kallad *Handslaget* (Ett handslag med idrotten). Syftet med Handslaget är att uppmuntra idrottsföreningar att öppna dörrarna för fler, satsa mer på flickors idrottande, delta i kampen mot droger och intensifiera samarbetet med skolorna. Föreningarna uppmuntras att i nära samarbete med skolorna utveckla metoder som intresserar ungdomar för fysisk aktivitet i olika former. En

plattform för samverkan finns i form av Svenska Skolidrottsförbundet som är en av Riksidrottsförbundets 67 specialförbund. Utvärderingen från Skolverket av ämnet idrott och hälsa i skolan visade att ungdomar som inte är fysiskt aktiva på fritiden inte heller är delaktiga i ämnet idrott och hälsa i skolan (se not 32).

Förslag till lösningar

Både forskning och praktik har visat att ungdomar i högre grad än idag måste ges förutsättningar att göra sina framtida ”yrkesval” och att processen måste börja redan i grundskolan. Samspelet med arbetslivet som helhet och enskilda arbetsplatser skall komma in tidigt i utbildningen och ungdomarna ges möjligheter att prova på olika arbetsuppgifter. Ungdomars möjligheter till lärande i föreningslivet och karriärvägar i den ideella sektorn bör också tas tillvara i högre utsträckning än idag. För att få effekter av samverkan krävs ett metodiskt och långsiktigt arbete för att bygga relationer och nätverk mellan skola-arbetsliv-föreningsliv. Enstaka eldsjälarna kan vara viktiga motorer för att få igång samverkan, men en hållbar modell kan inte enbart byggas på dessa (se not 11, 23, 25).

Samverkan fungerar när den utgår från de medverkande aktörernas behov och ett gemensamt intresse att åstadkomma resultat. Genom möten mellan skilda perspektiv och horisontella nätverk skapas dynamiska utvecklingsarenor/mötesplatser förutsatt att aktörerna på ett medvetet sätt organiserar dessa arenor/möten³³.

För äldre ungdomar är det viktigt att reflektera över hur arbetsplatsförlagt lärande kan ”kvalificera” och skapa möjligheter i arbetslivet. I Skolverkets YKSA projekt (Yrkesutbildningens kvalitet. Samverkan i skolan och med arbetslivet) (se not 11) framkom behovet av väl fungerande programråd och välutvecklade nätverk med utbildade handledare på de arbetsplatser, som skall ta emot ungdomar på praktik. Arbetsplatserna skall kunna erbjuda fungerande lärmiljöer samt läroprocesser, och dessa skall anpassas både till ungdomarnas intressen och arbetslivets förutsättningar. Ungdomarna måste få inflytande över utbildningens utformning. Bland andra framgångsfaktorer som lyfts fram i YKSA återfinns kommunala strategier för samverkan med arbetslivet och kompetensmässiga samt organisatoriska förutsättningar för arbetet.

F.3 Erfarenheter från tidigare projekt

Bland de aktörer som finns i UP finns en bred kunskap från olika satsningar på att underlätta ungdomars övergång från skola till arbetsliv att bygga vidare på. Stockholms Hantverksförening har genomfört och deltagit i en rad framgångsrika satsningar. I projektet Handkraft utvecklades en ny modell för lärlingsutbildningar och Hantverksföreningen har tillgång till utbildade handledare. I projektet Framsikt utvecklades en modell där utsatta ungdomar (16-19 år) fick inriktning mot arbetsplatser inom hantverk, miljö- och fastighetsskötsel samt turism. Den enskilda individen sattes i fokus via individuella handlingsplaner och skraddarsydda arbetsplatsförlagda utbildningar. Båda projekten finansierades via ESF Växkraft Mål 3. I Stockholm stad finns även så kallade STARTverkstäder, som ger ungdomar möjligheter att prova på olika material och tekniker inom hantverksyrken.

Fogelströmska gymnasiet har byggt upp specialistkompetens med avseende på stöd till ungdomar 16-20 år, som saknar behörighet att söka ett nationellt gymnasieprogram eller som avbrutit studierna på ett nationellt program. Skolan bedriver också kurser för introduktion av invandrare och flyktingar. Gymnasieprogram har skapats med nära anknytning till praktik inom byggnad. Till hösten 2004 startar även program med inriktningar som hantverk, omvårdnad och handel. Kista Kompetenscenter har liknande erfarenheter.

På regional nivå finns i Stockholms län sedan 1998 satsningen SamverkansBygget, som syftar till att utveckla och öka samarbetet mellan skolan och arbetslivet/näringslivet. Satsningen är en del av verksamheten i det regionala kompetensrådet. Bland de aktiviteter som genomförts i Stockholm stad finns PRAO 2000 där ungdomar i årskurs 7-9 fick ökade kunskaper om dagens och morgondagens industri. Ungdomar fick med stöd av lokalt näringsliv, lärare och studievägledare söka kunskap om olika arbeten samt utvecklingsmöjligheter.

På nationell nivå finns inom ramen för Equal flera projekt av intresse för MAGIC. I bland annat ”KOMTek”, ”School at Work” och ”Mångfald i företagsamhet” tillämpas en framgångsrik pedagogik i mötet med ungdomar, som bör kunna överföras och tillämpas. I ”Framtidsmötet” fokuseras övergången mellan grundskola och gymnasium och projektet arbetar med ungdomar, som haft svårigheter med de nationella proven i årskurs 5. I det transnationella arbetet förväntas MAGIC kunna använda erfarenheter från ”Mobilitet – en rättighet för alla”.

Nationellt finns även erfarenheter från de så kallade ”Ungdomspolitiska stödjepunkterna”, som är länkade till Ungdomsstyrelsen. Stödjepunkterna arbetar med att utveckla olika metoder för att bryta ungdomars utanförskap. Några exempel som är av intresse för MAGIC är bland annat Communicare i Värmland, som arbetar med en

metodik för att ge unga motivation och egen handlingskraft och Ungdomslotsen i Växjö som arbetar med sektorsövergripande samverkan och föreningsmedverkan. En mängd erfarenheter finns också från de projekt som drevs med stöd från Ungdomsstyrelsen under perioden 1997-2001 med fokus på samverkan mellan kommun och föreningsliv för att förbättra situationen för ungdomar i riskmiljöer.

Det finns inte utrymme i ansökan att beskriva alla de satsningar som genomförs och/eller genomförts. För mer information om kunskapsresurserna i UP hänvisas dock till avsnitt O. Utvecklingspartnerskapet.

F.4 Analys av verksamhetsområdet

Att unga hamnar utanför är ett samspel mellan strukturella, sociala och individuella faktorer. Ungdomar ställer sig inte frivilligt utanför utan har hamnat där redan under skoltiden eller på väg ut i arbetslivet³⁴. Gruppen unga utanför är i likhet med ungdomar som helhet långt ifrån en homogen grupp. Det finns ett stort behov av att undersöka närmare vilka de unga utanför är samt villkor och förutsättningar för dem att komma vidare ut i arbetslivet. Detta har bland annat uppmärksammats av forskaren Ulla Arnell Gustafsson vid Arbetslivsinstitutet (se not 13).

Villkoren för unga kvinnor respektive unga män, för ungdomar med utländsk bakgrund, för ungdomar från "studieovana hem" och för ungdomar med funktionshinder måste belysas i relation till det omgivande samhällets strukturer (skolans, arbetslivets och föreningslivets strukturer). Det finns en stor risk med kollektiverande bilder av olika grupper "Flickorna", "Invandrareleverna" och "Arbetarklassbarnen" (se not 6). Erfarenheter från så kallade "tjeiprojekt" visar också att det finns en risk att riktade insatser upprätthåller schabloner och att traditionella könsrollsmönster reproducerats om projekten inte har jämställdhet som ett tydligt uttalat mål.³⁵ Satsningar som riktar sig till funktionshindrade ungdomar riskerar också att förstärka schabloner om inte projekten har mångfald som ett uttalat mål. Det handlar om att skapa förutsättningar på olika arenor för att ungdomar inte skall diskrimineras snarare än att problematisera olika grupper.

Redan att använda benämningar som "Unga utanför" och "Unga som är inaktiva" riskerar att leda till stereotyper där ungdomars resurser och möjligheter inte sätts i fokus utan istället problematiseras den enskilde individen. De insatser och åtgärder som riktar sig till "Unga utanför" riskerar att bli stigmatiserande för deltagarna och ungdomar att bli åtgärdsströtta om de deltar i olika aktiviteter utan att se konkreta resultat. Folkhälsoinstitutet har i sitt remissvar till den statliga utredningen *Unga Utanför* uppmärksammat att uttrycket leder till ett alltför statiskt och kategoriskt intryck. För att kunna bryta utanförskap är det enligt Institutet viktigt att uppmärksamma de processer som leder fram till utanförskapet och skolans förebyggande roll.

I den kunskapsbas som finns idag betonas förebyggande arbete och proaktivt förhållningssätt för att minska riskerna för ett framtida utanförskap. Insatserna bör riktas till såväl till grundskolan som gymnasieskolan och genom att utveckla stödjande strukturer runt ungdomar i skolan, arbetslivet och föreningslivet samt öka kompetensen i dessa strukturer kan innanförskap främjas. Det handlar om ett förhållningssätt som bygger på empowerment och att skolan, men även föreningslivet och arbetslivet lyckas skapa gynnsamma miljöer för ungdomars lärande oavsett bakgrund³⁶. I vilken utsträckning upplever ungdomar ett sammanhang och hur kan de påverka sin situation utifrån det upplevda sammanhanget? I en proaktiv verksamhetskulturer är samverkan ett naturligt medel i arbetet, liksom verksamhetsrelevanta problemlösningstrategier och utvärderingsstrategier.³⁷

De satsningar som sker idag på förebyggande arbete och samverkan skola-arbetsliv-föreningsliv har i många fall karaktären av projektsatsningar snarare än att bygga upp långsiktigt hållbara modeller. Spridningen och implementeringen av framgångsrika metoder har varit bristfällig. Få satsningar länkar samman grundskola-gymnasium-arbetsliv-föreningsliv. Av det svenska Equal programmet framgår också att många projekt som vänt sig till ungdomar som riskerar att hamna utanför i första hand genomförts utanför skolan och därmed inte påverkat skolans etablerade strukturer³⁸. Även om det saknas en hel del kunskap om de ungdomar som hamnar utanför, finns ändå en hel del erfarenheter och metoder som kan tillämpas i strävandena att skapa hållbara modeller. I många studier återkommer också samma förslag till lösningar för att nå framgång.

"Individualiserade lösningar", "modeller för samverkan" och "undanröjande av hinder för lärande" är några av de nycklar som identifierats för att kunna skapa strukturer underlättar ungdomars övergång från skolvärlden till arbetsvärlden.

F.5 Frågeställning och utvecklingsområden

MAGIC kommer att kartlägga och bygga vidare på dokumenterade framgångsfaktorer i genomförda projekt och existerande verksamheter samt anpassa, utveckla och pröva nya metoder. UP har mot bakgrund av analysen identifierat en övergripande frågeställning för sitt arbete:

- *Hur ser en modell ut och de metoder som främjar ungdomars innanförskap och övergång till fortsatta studier samt till arbetslivet?*

UP har mot bakgrund av analysen identifierat fyra angelägna utvecklingsområden

1. Identifiera och utveckla former för (ökat) samspel och samordning mellan aktörer som möter ungdomar och samverkan över sektorsgränser
2. Identifiera och utveckla de kompetenser/den kompetens som behövs för att arbeta proaktivt och förebyggande med ungdomar samt skapa förutsättningar för lärande nätverk mellan dem som möter ungdomar
3. Identifiera och utveckla metoder för skräddarsydda platser för ungdomar i skola, arbetsliv och idrott/föreningsliv
4. Identifiera och utveckla kunskap om villkoren för de ungdomar som riskerar att lämna skolan baserat på kön, etnicitet, funktionshinder och klass

G. Syfte och mål

G.1 Syfte

Syftet med Utvecklingspartnerskapet MAGIC är att underlätta ungdomars övergång från grundskola till gymnasium och fortsatta studier samt övergång från skola till arbetsliv, öka ungdomars delaktighet på olika arenor (skola, arbetsplats, idrott/föreningsliv) och främja innanförskap.

Många ungdomar går ut grundskolan utan betyg, tar sig inte vidare till nationella gymnasieprogram och får svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. MAGIC vill stödja ett innanförskap genom att ge dem som arbetar med och möter ungdomar inom skola, arbetsliv och föreningsliv tillgång till ”nya” verktyg och metoder samt genom att tillvarata ungdomars egna resurser. Resurser som inte bara kan tillskrivas abstrakt och boklig kunskap utan även praktiskt handlag och tillämpning.

G.2 Målgrupper

MAGIC riktar sig till aktörer som arbetar med ungdomar i åldersgruppen 13-18 år inom arenorna skola, arbetsliv, idrott/föreningsliv, föräldrar samt supportsystem som socialtjänst och forskning (se även I.3). De grupper som i första hand skall gynnas är de ungdomar som riskerar att gå ut grundskolan utan fullständiga betyg, som inte påbörjat eller som avbrutit studier på gymnasiet.

G.3 Målsättningar

UPs övergripande målsättning är att skapa och förankra en gemensam vision/målbild på de tre arenorna av ”*Hur det är när det är som bäst*” när det gäller ungdomars skolgång med sikte på övergången till arbetslivet samt att identifiera utmaningar och vägar till att nå denna vision/målbild – i ett lokalt, nationellt och europeiskt perspektiv. Namnet MAGIC står för möten och arenor som involverar individer, grupper och samhället/gemenskapen. (Meeeting & Arenas; Groups, Individuals, Community).

UP skall

- definiera och konkretisera relevant positiv erfarenhet från forskning och lärande projekt och utifrån framgångsfaktorer utveckla metoder, arbetssätt och förhållningssätt samt en modell som främjar ungdomars övergång skola-arbetsliv via MAGICs arenor;
- synliggöra varför, när, var och hur samverkan skall ske och mellan vilka aktörer på MAGICs arenor för att uppnå bästa effekt på individ-, organisations- och systemnivå; och
- definiera och konkretisera relevant positiv erfarenhet från forskning och lärande projekt med fokus på hur jämställdhets- och mångfaldsperspektiven kan integreras på MAGICs arenor.

MAGIC skall sätta ned fötterna i den praktiska verkligheten och UP skall inte ge sig förrän vi tillsammans hittat hållbara lösningar. UP kommer att bedriva olika experimentverksamheter på de olika arenorna.

G.4 Mål

Långsiktiga mål

MAGICs långsiktiga mål är att alla ungdomar skall klara grundskolan, gymnasiet skall anpassas till ungdomars förutsättningar och samverkan ökar på, samt mellan, de tre arenor där UP verkar i syfte att förbättra villkoren för ungdomar. Det skall finnas ett brett utbud av arbetsplatser, med utbildade handledare för ungdomar, att auskultera på (13-15år) eller arbeta extra på (16-18 år).

Kortsiktiga mål

MAGICs mål på kort sikt är att på de tre arenorna och i samverkan mellan arenorna arbeta fram metoder som ur ett främjande- och resursperspektiv underlättar för ungdomar att skapa sin väg mellan grundskola och gymnasium, mellan utbildning och arbetslivet. Metoder skall utvecklas som ger utrymme för ungdomars resurser, delaktighet och intressen med utgångspunkt från begrepp som empowerment och inkludering. Tydliga processer skall arbetas fram så att alla vet vad som skall göras om något inträffar som man, utifrån tidigare erfarenhet, vet är en signal som kan leda till att ungdomar slutar skolan i förtid och till "utanförskap"

G.5 Delmål

MAGIC har sju delmål som tillsammans skall bilda en modell.

Delmål: Individuella lösningar för ungdomar

Skapade tillfällen för ungdomar att använda och öka sin kompetens och sitt handlingsutrymme inom MAGICs arenor

Delmål: Ökad kompetens och lärande för personal och ledare inom MAGICs experimentverksamheter

Ökad kompetens/handlingsförmåga hos aktörer inom skola.

Ökad kompetens/handlingsförmåga hos aktörer inom idrott/föreningsliv.

Ökad kompetens/handlingsförmåga hos aktörer inom arbetsliv/arbetsplatser.

Delmål: Samverkan mellan olika sektorer

Utvecklade former för tvärsektoriella lösningar genom samverkan mellan MAGICs arenor samt mellan skola och supportsystem som socialtjänst och forskning.

Delmål: Ständiga förbättringar genom utvärdering

Ett system för uppföljning och självutvärdering, som kan användas av aktörerna på respektive arena för att arbeta med ständiga förbättringar i modell och metoder.

Delmål: Synliggöra eventuella hindrande strukturer

Upplevda hinder av system eller strukturkaraktär skall utifrån konkret erfarenhet formuleras i en konsekvensanalys. Specifika analyser skall ske ur jämställdhets- respektive mångfaldsperspektiv.

Delmål: Kompetens att arbeta med jämställdhet och mångfald

Våra experimentverksamheter på MAGICs arenor har tillräckliga kunskaper och insikt för att kunna tillämpa olika strategier för ökad jämställdhet och mångfald.

Delmål: Kunskap om Equal och det europeiska sammanhanget

Ökad förståelse för EUs strategier, nationella och lokala handlingsplaner hos UPs organisationer samt den av kommissionen framtagna samarbetsformen Open Method of Coordination (OMC).

G.6 Mätbara mål och indikatorer

Mätbara kort- och långsiktiga mål, projektmål och effektmål, kommer att arbetas fram tillsammans i UP samt med intressenter under etableringsfasen. Det gäller att först tillsammans definiera vad ”rätt saker” är utifrån MAGICs syfte och målsättning (VAD ger bäst effekt), därefter definiera ”saker rätt” (VILKA vägar är mest effektiva). Utifrån det arbetet tar UP fram indikatorer för måluppfyllelse (aktivitets, resultat- och effektkriterier).

Exempel på mätbara mål på ungdomsnivå kan vara närvaro i skolan, antal godkända betyg, antal nya möjligheter att använda sina färdigheter inom skolan, antal nya former att tillägna sig kunskaper, ungdomars aktivitet inom någon idrott, upplevelse av - och konkreta exempel på ökad delaktighet, antal ungdomar som har haft arbetsplatskontakt, antal som har arbete (helt eller delvis, ex på ferier), etc.

G.7 Syfte och mål kopplat till bakgrund och Equals mål

Forskning och erfarenhet visar att

- det är viktigt att ungdomarna stannar kvar i skolan under hela grundskoletiden för att öka chanserna både för fortsatta studier och i arbetslivet
- samspelet mellan skolan och arbetslivet, och mellan ungdomar och enskilda arbetsplatser behöver komma in tidigt redan i grundskolan
- det krävs ett metodiskt arbete för att bygga långsiktiga nätverk och relationer mellan skola-arbetsliv-föreningsliv
- yrkesförberedande gymnasium är idag många gånger för teoretiskt för de ungdomar som väljer en praktisk inriktning (”yrkesfärga teoridelen”)
- förutsättningarna är olika för flickor och pojkar, och för ungdomar från och med olika bakgrunder
- lärare i skolan, ledare i föreningslivet och handledare på arbetsplatser har stor betydelse för att skapa gynnsamma lärmiljöer till gagn för ungdomar

MAGICs utvecklingsarbete är i linje med de övergripande målen för Equal och de mål som angivits för området skola-arbetsliv, vilket beskrivits i inledningen, avsnitt F1.

H. Avgränsningar och prioriteringar**H.1 Ungdomar 13-18 år**

MAGIC kommer att prioritera insatser som berör ungdomar mellan 13-18 år. Ett nära samarbete kommer att etableras med de utvecklingsinsatser som görs för målgruppen 18-24 år inom olika EU-program och Stockholm stads egna insatser. I förberedelserna inför ansökan har flera partners speciellt lyft fram problematiken för de ungdomar som är mellan 18-20 år, vilka ofta riskerar att ”falla mellan stolarna”. Om MAGIC avsevärt kan förbättra villkoren för ungdomar 13-18 år genom förebyggande arbete krävs färre ”åtgärder” för 18-24-åringar som återfinns i gruppen ”Unga utanför”. Grundläggande för UP är att alla skall klara grundskolan.

H.2 Inkluderingsperspektiv och lösningsfokuserat förhållningssätt

Partnerskapet MAGIC kommer att arbeta utifrån ett inkluderingsperspektiv och med fokus på förebyggande och lösningsfokuserade verksamheter istället för ett problematiserande med avseende på ungdomar som riskerar att hamna utanför eller personal på skolor och inom socialtjänsten.

”höga förväntningar på eleverna med utgångspunkt från att alla är läroaktiga samt att skolans undervisningskvalitet, inte elevernas bakgrund, är avgörande för deras resultat”(se avsnitt F).

I det här förhållningssättet ingår också arbetet med ett integrerat jämställdhets- och mångfaldsperspektiv. MAGIC kommer att arbeta med att identifiera, synliggöra och reflektera kring de strukturer som motverkar jämställdhet och mångfald inom utvecklingsområdet. Den modell och de metoder som utvecklas skall ta hänsyn till de hinder som flickor/unga kvinnor respektive pojkar/unga män som grupp möter samt hinder för olika grupper baserat på klass, etnicitet och funktionshinder.

”I första hand flickor, men också pojkar försvinner från skolan. Flickorna syns inte, pojkarna är mer aggressiva och märks mest”. Siv Berg, rektor Fogelströmska Gymnasiet.

H.3 Storstad

MAGIC är ett geografiskt partnerskap som vill fokusera på att hitta lösningar utifrån storstadens möjligheter och mervärden som tillväxt, arbetstillfällen och utbildningsmöjligheter. Storstäderna har, enligt statistiken, de största utmaningarna när det gäller ungdomar som lämnar skolan och riskerar framtida arbetslöshet. Men storstäderna har även en potential som UP vill formulera sig kring samt nyttja. Det handlar om ett brett arbetsliv med många olika typer av arbetsplatser och ett brett utbud av olika former av utbildningar. Denna avgränsning påverkar MAGICs alla faser i utvecklingsarbetet. I etableringsfasen sker resor till Göteborg och Malmö för att se på framgångsrika exempel och metoder. Redan i förberedelserna till ansökan har material samlats in främst från Göteborg på en rad för UP intressanta exempel. Bland annat en vägledning i arbetet med barn och ungdomar i komplexa lärandesituationer med förslag till åtgärder på individ-grupp-organisationsnivå. Stockholm Stad har redan etablerade plattformar för samverkan med Göteborg och Malmö, som kommer att kunna nyttjas i genomförandefasen.

H.4 Modell och metodik

UP kommer att prioritera satsningar som ger hållbar utveckling, d.v.s. satsa på att bygga en modell som på goda grunder skall ha förutsättningar att kunna implementeras. Att genom MAGICs partnerskap verka för att lösa komplexa frågeställningar med många aktörer och med olika huvudmän, som har olika uppdrag kräver ett systematisk långsiktigt utvecklingsarbete med tid för dialog och reflektion. Något som framkommit i den översikt som skett av forskning och tidigare satsningar (se avsnitt F). UP kommer inte att prioritera några enkla ”projektaktiviteter” som ”får ut” ett antal ungdomar eller snarare ”in” ett antal ungdomar i systemet. Det finns andra som gjort detta och som UP kan lära av.

MAGIC vill istället lägga en grund för en reell förändring genom att vidareutveckla, utvidga och sprida tillämpningen av det som fungerar. Detta gäller inte minst jämställdhetsområdet där det idag finns både goda exempel och metoder som kan implementeras. MAGIC kommer att identifiera, synliggöra och reflektera kring diskriminerande strukturer inom verksamhetsområdet med specifikt fokus på klass, etnicitet och funktionshinder. Inom dessa områden har inte UP funnit lika många tillgängliga metoder, som inom jämställdhetsområdet, varför metodutveckling behövs.

I. Utvecklingspartnerskapets nationella verksamhet

I.1 3 arenor – 1 modell

I arbetet skall MAGIC utveckla en modell för hur skolor, arbetsplatser och idrotts- och föreningsverksamheter kan samverka och skapa lärande miljöer där ungdomar vill, kan och tar ansvar för sin väg till arbete (och utbildning). Supportsystem finns i form av exempelvis socialtjänsten och forskning. Ingen ska ”falla mellan stolarna”. För att kunna bedriva ett framgångsrikt arbete kommer det att vara aktuellt att även föräldrar involveras.

UPs övergripande målsättning är att definiera, skapa och förankra en gemensam vision av hur det är när det är som bäst samt att identifiera utmaningar och vägar till visionen. Detta arbete kommer att starta under etableringsfasen i form av en Future Search-konferens/Sökkonferens där intressenter i dialog under två dagar kommer överens om en gemensam plattform att arbeta vidare utifrån. Åtta intressentgrupper/expertgrupper inbjuds; ungdomar högstadium, ungdomar gymnasium, personal arena skola, personal arena idrott/föreningsliv, personal arena arbetsplats, forskare, politiker och chefer. Deltagarna i respektive grupp skall återspegla ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv.

Tillsammans kan UP åstadkomma ett modellarbete genom att samverka och samordna kunskap, erfarenhet, kreativitet och resurser - med andra ord MAGIC.

I.2 Arenorna

I uppbyggnaden av UP har olika behov och förutsättningar på de olika arenorna börjat kartläggas dels genom aktörerna i MAGIC, dels genom att gå igenom bakgrundsmaterial (se även avsnitt F). Nedan presenteras några och reflexioner kring de olika arenorna, som är utgångspunkter för verksamheten.

NB: En detaljerad beskrivning av verksamheten i olika faser (Fas I, II och III) återfinns under avsnitt V Tidsplan.

Skolan

Grundskolan och gymnasiet behöver hitta nya förhållnings- och arbetssätt för att alla ungdomar skall stanna kvar i skolan och få reella möjligheter att lära och växa

Grundskola

”Skolan skall vara en räddningsstation! Vi måste öppna skolan och försöka lämna våra fyrkantiga modeller” Mats Hüge, rektor Hökarängsskolan

Vi har obligatorisk skolgång vilket innebär att skolan är en miljö där alla barn och ungdomar befinner sig under 10 år. En del av barnen och ungdomarna kallar vi ”skoltrötta” – vilket inte ska tolkas som att de är trötta på att lära sig. En del av dessa ”skoltrötta” kan med en viss anpassning av innehållet i skolan säkert bli ”skolpigga” igen, en del behöver även aktiviteter utanför skolans struktur och samarbete med andra för att komma igen.

Grundskolan är en central plats, och att gå i skolan är ett normalt förhållande. Vi behöver arbeta med ett tydligt syfte på att ungdomarna skall finna en plats där – att satsa på att ungdomar stannar kvar i ordinarie skola ger bästa resultat säger forskningen. Skolan skall skapa förutsättningar för framgång för alla elever.

Gymnasium

”Yrkeshälsa teoridelen och höj statusen på praktiskt intellekt.” Jens Vollner, Hantverksakademin vid Stockholms Hantverksförening

Idag ses gymnasieskolan som näst intill obligatorisk, alla skall klara de mer och teoretiska ämnena och det sker med Åsa Murrays ord en ”kvasiuniversifiering” i gymnasiet med minskad sammanhållning i klasser och tonvikt på egna arbeten vilket ställer alltför stora krav på ungdomar med behov av särskilt stöd. Det ”fungerar” för de flesta men en stor mängd avhopp sker från gymnasiet. Detta behöver förändras.

Idrott och föreningsliv

I en rapport från Riksidrottsförbundet framkommer att det viktigaste målet med ungdomsverksamheten för de flesta idrottsföreningar är att uppfostra och utbilda nästa generation seniorer (från 25 år). Men de flesta ser också ungdomsutbildningen som ett värde i sig – som en social fostran och som ett sätt att ge så många ungdomar som möjligt en grund för fortsatt idrottande i vuxen ålder, oavsett ambitionsnivå. Forskarna menar att idrotten blivit mer och mer skollik vilket leder till att de som har svårt att anpassa sig i skolan får samma problem inom idrotten..

”Diskussionen om varför ungdomar lämnar idrotten är viktig. Framför allt måste vi prata om vad vi kan göra för att anpassa verksamheten så att fler väljer att stanna kvar längre.” Anders Lundin, breddidrottschef, Riksidrottsförbundet

Över 80% av alla barn och ungdomar är på olika sätt aktiva inom någon idrottsgren och de flesta utövar idrott upp till tonåren då ungefär hälften försvinner (13-15 år). Idrotten (och samhället) skulle tjäna på att fler ungdomar idrottar längre, vilket skulle innebära ett aktivare liv och ett fortsatt aktivt fritidsliv, vilket kan ”smitta” till andra arenor i livet – såsom studier och arbetsliv. Inom idrotten har de senaste åren också byggts upp en kunskap kring bland annat ätstörningar.

Elevorganisationens förra ordförande skriver att

”Det fungerar inte att snacka om abstrakta politiska ideal som ”elevinflytande” eller om att ”förändra det svenska skolsystemet”. Sönt väcker bara sympati hos några få av eleverna. Istället måste man släppa in alla typer av engagemang. Idrottsföreningen är en lika viktig del i elevrådet som temadagarna om skoldemokrati.”. www.elevorg.se

Idrotten är dock inte den enda delen av föreningslivet som bör engageras. UP avser att utifrån ungdomars intressen även engagera och samverka med exempelvis friluftsrörelsen, filmklubbar, bridge- och schackklubbar samt kulturverksamheter som musik och dans.

Arbetslivet/arbetsplatser

Arbetsgivare och arbetsplatser behöver öppnas upp för ungdomar tidigare i deras liv. Ungdomar kommer senare och senare in i arbetslivet och därmed på arbetsplatserna. Enligt AMS rapporten ”Arbetskraftsutbudet i Sverige – en utblick mot 2030” konstateras att ungdomars inträde inträffar allt senare i arbetslivet. Etableringsåldern har höjts från 20 till 25 år sedan början av 1990-talet. Vid rekrytering, som nu i lågkonjunktur, har arbetsgivarna att välja och vraka mellan ibland överkvalificerade sökande. Sortering sker ofta via fullföljt gymnasium även om inte arbetet i sig kräver dessa kvalifikationer. De som redan deltar i utbildningar arbetar även i tillfälliga och/eller mindre kvalificerade jobb, vilket begränsar marknaden för ungdomar som har svårare att ta sin in i arbetslivet.

MAGIC vill fokusera på den konkreta arbetsplatsen och skapa mötesplatser mellan personal på arbetsplatser och ungdomar från skolan i syfte att hos ungdomar tidigt öka förståelsen för arbetsplatsers villkor och skapa motivation och kunskap om vad som krävs för olika arbeten. Arbetsplatser skall finnas inom såväl det privata, det ideella som det offentliga arbetslivet och inom yrken som kräver praktisk kunskap samt teoretiska kunskaper.

”Vi behöver höja statusen på praktiskt intellekt och erfarenhetslärande.”

I.3. Förutsättningar för samverkan (3 arenor i samverkan)

Den modell UP avser att utveckla bygger på att om varje partner eller arena tillägnar sig en ökad förståelse för de andra arenorna har de också större förutsättning att identifiera möjligheter tillsammans med ungdomen.

Det finns likheter och skillnader inom MAGICs olika arenor som gör att ömsesidigt lärande kan uppstå som underlättar för ungdomar att få fäste i utbildning och arbetsliv. För att skapa miljöer där alla ungdomar kan växa och få luft under sina vingar behöver de vuxna många gånger agera annorlunda och utveckla ett annat förhållningssätt. Detta kan gälla personal inom MAGICs tre arenor såväl som föräldrar och personal inom socialtjänsten. Alla ungdomar behöver först och främst bli sedda och bemötta för den de är och för det de kan.

Styrdokument, målgrupper och interna forum för mobilisering och samverkan

För att synliggöra det konkreta mervärdet samverkan skulle kunna generera för ungdomar och verksamheterna vill partners skapa förståelse för varandras kontext och förutsättningar. Processer behöver tydliggöras – från högstadium till arbetsplats.

UP och dess partners behöver analysera styrdokument, målgrupper och interna forum utifrån frågan ”Vad kan förbättras för att ungdomar ska fullfölja grundskolan, stanna kvar inom idrott och föreningsliv samt få fotfäste på arbetsmarknaden”? Detta görs under genomförandefasen. (OBS, nedanstående modell har inte för avsikt att ge en exakt bild av hur det ser ut, men ge en översikt).

Målgrupper inom respektive arena

Skola: Ungdomar 13-18. Lärare. SYO. Skolhälsovård. Föräldrar. Politiker.

Arbetsplats: Chef. Arbetsledare. Personal. HR – Human Resource (rekrytering, kompetensutveckling, karriärplanering). Aktieägare.

Idrott/förening: Styrelseledamöter. Ledare. Coacher. Utbildare. Sponsorer. Föräldrar. Frivilliga.

Supportsystem:

Socialtjänst: Socialsekreterare inom barn och familjeomsorgen. Politiker.

FoU: Forskare på Lärarhögskolan, Socialtjänstförvaltningens FoU-enhet.

Styrdokument

Skola: Skollag. Läroplan med värdegrund. Politiska mål; nationella och lokala. Finansiering. Lokala skolplaner. Skolans verksamhetsplan.

Arbetsplats: Affärsplan. Verksamhetsplan. Budget.

Idrott/förening: Föreningsstadgar. Verksamhetsplan. Ekonomi.

Supportsystem:

Socialtjänst: Socialtjänstlag. Politiska mål; nationella och lokala. Finansiering. Verksamhetsplaner.

FoU: Socialtjänstnämnden vad gäller deras FoU-enhet. Forskningsplaner.

Interna forum för mobilisering och samverkan

Skola: Skolnämnd. Skolledning. Elevråd. Föräldraföreningar. Arbetslag. Elevvårdsteam

Arbetsplats: Styrelse. Ledningsgrupp. Projektgrupper. Team. Utbildning/Kompetensutveckling. Företagshälsovård.

Idrott: Styrelse. Lägerverksamhet. Tävlingar. Träningsaktiviteter.

Supportsystem:

Socialtjänst: Socialnämnd. Förvaltningsledning. Arbetsplatsträffar.

FoU: Forskningscirklar, seminarier, konferenser

I. 4 Centrala teman för samverkan och verksamheter

Det finns gemensamma områden inom MAGICs arenor som väl kan tjäna som plattformar för att lära av varandras kunskap och erfarenheter och ge ett ökat handlingsutrymme. Det kan i sin tur leda till ett mer effektivt handlande när det gäller att finna en modell som ger bättre förutsättningar för ungdomars övergång från skola till skola och från skola till arbetsliv.

Exempel på grundläggande teman som styr verksamheter där en dialog mellan arenorna och supportsystem skapar ökad förståelse:

- Hur arbetar man fram mål, visioner?
- Hur ser man på kompetens?
- Vilka karriärvägar finns?
- Vilka otillfredsställda behov upplever ungdomar inom skolan, på arbetsplatser och ungdomar inom idrotten/föreningslivet?
- Hur utövas ledarskap inom respektive arena? Vilka grundläggande antaganden finns? Hur uppfattas ledarskapet av ungdomar?
- Vad styr rekryteringen inom respektive arena?
- Vilka spelregler finns?
- Vilka system för kvalitetssäkring, uppföljning och mätning använder man?
- Feedback och belöningssystem?
- Vad upplevs som hindrande respektive främjande faktorer för att ungdomar i större utsträckning skall fullfölja grundskolan, gymnasieskolan och kunna etablera sig i arbetslivet? Finns olika förklaringsmodeller beroende på aktör/målgrupp?
- Hur arbetar man med hälsa och friskhet?
- Hur bedrivs utvecklingsarbete idag inom respektive arena?

- Hur kan man samverka för att lokalt stärka närområdet?

Plattform för systematiskt gemensamt utvecklingsarbete

Den framtagna visionen/målbilden (se ovan) om den önskvärda framtiden samt förutsättningarna för de olika arenorna behöver förankras i UP:s interna forum med syfte att skapa förståelse för främjande och hindrande faktorer för att uppnå visionen. Vad är intressenterna beredda att förändra hos sig själva och sin organisation för att uppnå syftet och målsättningar och vilka åtaganden är man som organisation beredd att ta. Interaktiva seminarier kommer att erbjudas med bland annat forskare. UP skall skapa en plattform för systematiskt utvecklingsarbete där experiment, mötesplatser och samverkan, uppföljning och utvärdering, inom MAGICs tre arenor samt supportsystem som exempelvis socialtjänsten och forskning blir tydligt.

MAGIC utgår från ett främjande perspektiv och att genomföra grundskolan är ”normalt” och obligatoriskt. Med den utgångspunkten skall metoder, förhållningssätt, och förmåga att hålla kvar ungdomar inom skolans ram utvecklas. Möjligheterna inom skolan måste anpassas för att passa varje individ utifrån där personen är – med sina möjligheter och resurser och sina ”hinder”. Det innebär inte att ungdomar alltid skall vara på just skolan, men alternativen skall erbjudas inom skolans ram. Samverkan med partners inom skola, arbetsliv, hantverk, idrott, föreningsliv, socialtjänst och forskning utifrån det som visat sig fungera skall ge underlag för att utveckla gemensamt lärande och metoder som i sin tur kan skapa en modell.

I.5. Metodutveckling på varje arena genom samverkan

MAGIC avser att ta fram en modell som bygger på samverkan för att kunna nyttja olika arenors styrkor i mötet med ungdomar och tillåta ett spektra av individualiserade lösningar. Experimentaktörerna kommer att vara modellbärare och spridare av ett nytt synsätt.

Tillämpning och vidareutveckling av framgångsrika metoder

Istället för att utveckla nya metoder skall MAGIC i första hand syna det som gjorts och bli duktiga på att tillämpa och vidareutveckla både egna utvecklingsarbeten men även andras experiment och metodutveckling. UP tar fram en mall för att skanna projekt- och metodfarenheter för att finna det verksamma i dessa för att sedan systematisera relevanta ”förebilder”.

UP vet att förhållningssätt och samverkan har större genomslag än själva metodiken, HUR spelar en större roll än VAD. Att HA en och metodik, som man tror på, att arbeta efter är viktigare än själva strukturen i metoden. Det är en av svårigheterna med att implementera olika ”best practice” projekt – HUR i form av förhållningssätt och samverkan är svårare att greppa och därmed att beskriva eftersom det många gånger handlar om ”tyst kunskap”, implicita värderingar, kultur, grundläggande antaganden, personlighet och ledarskap.

Våra grundläggande antaganden styr vårt agerande. Antar vi att vi kan utveckla verksamheter som är bra för alla så kommer vi att agera utifrån det – antar vi att vi inte kan vara en god arena för alla, agerar vi utifrån det – så ”vare sig vi tror att vi kan eller ej så har vi rätt”. Att förändra sitt förhållningssätt tar tid och bygger på egen insikt och feedback från andra. Det gäller både barn, ungdomar och vuxna. MAGIC vill hitta ett hållbart förhållningssätt.

Idéer och förslag

Konkreta idéer, metoder och/eller aktiviteter att pröva eller utveckla under projekttiden har kommit upp under möten med UPs aktörer Dessa kommer att belysas utifrån den plattform som tas fram av UP under etableringsfasen och genomförandefas ett. UP beslutar gemensamt vilka metoder och aktiviteter man skall satsa på.

Skolan och socialtjänsten

Partners efterlyser bättre samverkan mellan skola och socialtjänsten och att involvera föräldrar mer. Det kan exempelvis handla om att utveckla metoder för att; kunna erbjuda undervisning helger, kvällar, lov och på andra platser än skolan. Det kan handla om att arbeta med relationsskolor, föräldraskolor och kontaktmannaskap. Det kan handla om att sprida Manchestermodellen – specialresurs i klassrummet riktad direkt till elever som behöver stöd. Det kan handla om att starta en ungdomshantverksskola tillsammans med STARTverkstäderna för att identifiera praktiskt handlag

Utvecklingsförslag för gymnasieskolan

Inom gymnasieskolan så finns det egentligen bara en mall, dvs. treåriga program med höga intagningskrav. Partners ser ett behov av kortare, yrkesinriktade arbetsplatsförlagda utbildningsalternativ. Handledda och handplockade arbetsgivare med mål att utbilda till specifikt yrke. Idéer till lösningar/förslag till insatser är att rekrytera arbetsgivare och gemensamt skräddarsy utbildning, rekrytering av ungdomar genom intervju före betyg., matchningsprogram för unga med låg ingångströskel och en personlig mentor på varje arbetsplats som erbjuder kontinuerlig handledning och stöd,

Det finns även behov av små gymnasieenheter (max 30 elever totalt) med hög vuxentäthet för de ungdomar som sedan tidigare gått i mindre klasser med lägre studietakt samt lokala praktikplatser med tät kontakt med skolan. Metoder behöver utvecklas som innebär bland annat ett strukturerat utbildningsprogram med mentorer för ungdomar som finns i riskzonen att inte klara sina gymnasiestudier. Trygga, vuxna och erfarna personer engageras som mentorer eller coacher för ungdomarna. En viktig del är att stärka dessa ungdomars nätverk och att skapa positiva förebilder. De ungdomar som riskerar att inte gå vidare till gymnasiestudier eller hoppa av gymnasiet bör särskilt följas upp och slussas in i programmet.

Det lokala näringslivet och arbetsplatser

Partners ser möjligheterna att jobba för ett öppnare klimat i kontakten med närområdet generellt och specifikt det lokala näringslivet. UP vill jobba fram yrkeslivsföreberedande aktiviteter för gruppen (13-18 år) exempelvis genom förlängd prao, annan yrkespraktik samt mentorskap. Det kan handla om praktik, arbetsplatsförlagd utbildning och regelbundna ”en dag på jobbet” besök. Det kan handla om att skapa en ferie- och extrajobb-”bank”. Det kan handla om mentorskap och möten; ung i utbildning/ung på arbetsplats/ung som idrottsledare.

Partners kan erbjuda coaching och handledarutbildning till arbetsgivare som tar emot. UP kan synliggöra de arbetsuppgifter ungdomar mellan 15-18 kan göra på arbetsplatser inom privat, ideell och offentlig sektor samt olika ”karriärvägar” inom MAGICs olika arenorna. Bland annat olika hantverksyrken (över 300) skall synliggöras.

Yrkespraktik utomlands

Partners har även föreslagit strukturerad anpassad yrkespraktik utomlands och haft en positiv underhandskontakt samt diskuterat ett eventuellt samarbete med internationella praktikförmedlingen inom Jordbrukarnas ungdomsförbund.

Idrott och föreningsliv

Partners har föreslagit samverkan med olika lokala föreningar som Polisen Basket, bridge- och schack, friidrott, dans och musik (hip-hop-stjärnor finns i stadsdelar liksom stå-uppare). Det finns möjligheter att lära den inom idrotten utvecklade personliga ”coachningen” och utveckla gemensamma (tre arenor) aktiviteter inom Handslaget, en satsning från Riksidrottsförbundet på att utveckla barn- och ungdomsidrotten (se avsnitt F). Karriärvägar kan synliggöras inom idrotten där man kan vara aktiv inom föreningar på många olika sätt exempelvis som domare, tränare och/eller assistent.

Forskning

Lärarhögskolan har idéer om att kunna erbjuda seminarier och arbeta med kursutveckling utifrån MAGICs erfarenheter.

Introduktionspaket i ”EU-arbete”

UP ska utveckla ett introduktionspaket för utbildning inom europeiskt samarbete; hur kan vi inom MAGIC påverka lokala, nationella och europeiska handlingsplaner och vad innebär OMC Open Method of Coordination. Detta arbete görs företrädesvis tillsammans med transnationella partners.

System för självutvärdering

UP avser att utveckla en struktur för uppföljning, återkoppling och kontinuerliga förbättringar genom ett utvärderingssystem som skall mäta identifierade indikatorer. Systemet ska vara användarvänligt och ge möjlighet till lärande.

Utbildning inom jämställdhet och mångfaldsarbete

För att MAGIC skall kunna tillämpa jämställdhets- och mångfaldsperspektiven krävs utbildning och kompetens. UP skall ges grundläggande kunskaper i jämställdhet samt mångfald samt hur jämställdheten och mångfalden ser ut på respektive arena. Dessutom ges kunskaper i olika metoder för integrering av dessa perspektiv. Därutöver skall ansvariga utses för varje arena som har djupare kompetens inom områdena för att stödja utvecklingsarbetet på respektive arena.

J. Utvecklingspartnerskapets transnationella verksamhet

J. 1 Transnationella partners

När MAGIC vet vilka partnerskap som blivit beviljade medel kommer UP att söka partners dels via egna nätverk, dels via det transnationella fönster som öppnas inom ESF. TCA skrivs med två till tre andra utvecklingspartnerskap.

De partnerskap UP söker samarbete med skall ha ungdomar som ”målgrupp” (grupp som skall gynnas av insatserna). De skall arbeta på någon av MAGICs arenor (skola, arbetsliv, föreningsliv) och vara från storstäder. Problematiken UP vill lösa finns i de flesta storstäder inom EU, vilket skapar förutsättningar för att implementera gemensamt utvecklingsarbete. I första hand handlar det om att hitta rätt partners, men med utgångspunkt från tidigare erfarenheter tror vi att Nederländerna är av intresse bland de gamla medlemsländerna och att Polen kan vara av intresse i de nya medlemsländerna. Centralt för UP är också att partnerskapen vill arbeta aktivt med ett transnationellt gemensamt utvecklingsarbete och om möjligt samarbete som bygger på:

- Organiserat lärande i form av ett utbytesprogram dels för ungdomar, dels för representanter för partners
- Erfarenhetsutbyte kring strategier, metoder och projekt som syftar till att främja ungdomars innanförskap och samverkan skola-arbetsliv-föreningsliv,
- Test av olika partnerskaps metoder för övergång skola-arbetsliv, arbetssätt och förhållningssätt
- Utveckling av gemensamma produkter exempelvis ett introduktionspaket för personer, funktioner och organisationer som skall samverka med andra länder i Europa, en metodbok som beskriver initiering av förändringsarbete ur ett ungdomsperspektiv och produkter för spridning.

UP har genom sina olika partners tillgång till en stor europeisk arena och kontakter med nätverk samt projektaktörer. Detta gäller inte minst Europaforum vid Socialtjänsten i Stockholm Stad. Bland annat deltar Stockholm stad i UBC (Union of the Baltic Cities) och inom ramen för dess kommission för hälso- och sociala frågor finns en arbetsgrupp som specifikt är inriktad på barn och ungdomar i riskzonen.

Andra samarbetspartners är Eurocities sociala kommitté och inom kommittén har bildats en arbetsgrupp på temat Utbildning. Ordförande är Köpenhamns stad samt dess utbildnings- och ungdomsförvaltning. MAGIC kommer att vara representerade i arbetsgruppen och kan därmed både fånga upp nya idéer samt sprida resultat och erfarenheter.

Inom kommittén har också presenterats en satsning som är i linje med MAGIC benämnd ”The Magnet School Concept”. Konceptet som utvecklas i Århus i Danmark bygger på framgångsrika exempel/metoder från Stockholm, Göteborg och Malmö. Århus har fångat upp dessa exempel och utvecklat en modell för ”Magnet School”, som karakteriseras av en interkulturell profil där skolan aktivt samverkar med aktörer i lokalsamhället, erbjuder skraddarsydda ämnesrelaterade utbildningsprogram, ser mer än ett språk som en resurs, lyfter fram att musik, kreativitet och fysisk aktivitet stimulerar lärandet, utvecklar ungdomarnas sociala förmåga och lyfter fram samspelet skola-fritid-hem.³⁹

UP kommer att bygga vidare på de goda erfarenheter som finns av bland annat erfarenhets- och praktikutbyte med andra EU länder. Hantverksföreningen deltar för närvarande i ett Leonardo da Vinci projekt, som resulterat i ett brett kontaktnät med praktikplatser ute i Europa. I projektet ges ungdomar möjligheter till praktik inom sitt hantverksyrke i ett annat land. Dessa kontakter har givit Hantverksföreningen kunskaper om olika Equal projekt som förbereds i andra länder. Fogelströmska gymnasiet ingår i ett EU-projekt inom skolprogrammet Sokrates. Sju ungdomar från gymnasiet forskar om ungdomars villkor i Ungern och Grekland och jämför med svenska förhållanden. Forskningen sker via Internet och personliga besök i de två partnerländerna.

J.2. Prioriterade samarbetsområden i det transnationella arbetet

Metoder och verktyg på och för de olika arenorna

³⁹ Eurocities Social Welfare Committee Meeting. Aarhus 17-18 June 2002. The Magnet School Concept.

Inom ramen för det transnationella arbetet vill UP, som nämnts ovan, pröva olika metoder för de tre arenorna (skola, arbetsliv, föreningsliv) och för samverkan mellan arenorna i syfte att främja ungdomars innanförskap. Som ett stöd för det transnationella arbetet på arena skola vill vi tillsammans med våra partners också pröva ett nytt verktyg. I Comeniues programmet har ett antal högskolor/universitet däribland Mitthögskolan utvecklat ett nytt europeiskt verktyg för skolutveckling och internationalisering. Verktöget stödjer förståelsen för skillnader och likheter i olika kulturella kontexter (miljöer) och partners får underlag för beslut kring vilka idéer och program från andra länder, som kan implementeras i den egna kontexten.

Att ”bygga” en önskvärd framtid och erbjuda utbytesprogram för ungdomar

MAGIC kommer att arbeta framtidsinriktat på temat *”Hur skall innehållet i skolan, arbetsplatsen och idrotten/föreningen i framtiden se ut för att främja innanförskap”?*. Inom det nationella partnerskapet kommer UP att identifiera en önskvärd framtid tillsammans med ungdomar och andra intressenter samt arbeta fram en vision/målbild. Det tematiska angreppssättet vill UP vidareutveckla i det transnationella arbetet. Tillsammans med MAGIC transnationella partners vill vi arbeta på temat *”Hur ser en önskvärd framtid i Europa ut för ungdomar idag och hur tänker de kring utbildning och arbete?”*

En idé är att ungdomar som ingår i respektive nationellt partnerskap gemensamt skall arbeta fram och manifestera detta på någon plats i Europa. Det kan manifesteras på många olika sätt; konkret bygge, data, kultur, utställningar, Internet, webbkameror, festivaler, seminarier osv. – det är upp till ungdomarna. Det skall bygga på ungdomarnas egen kultur och undvika marginalisering. Support till ungdomarna kan ges av exempelvis Hantverksföreningen, företag, skolor och idrotten/föreningar. Goda erfarenheter finns från tidigare utbytesprogram för ungdomar. Genom att komma utanför (läs i Europa) kan en ungdom komma innanför (läs i Sverige).

Den nya Europeiska ungdomsportalen är också ett instrument som kan nyttjas av de ungdomar som deltar i MAGIC för att få inblick i EU och stimuleras att delta i transnationella forum.

K. Förväntade resultat av utvecklingspartnerskapets verksamhet

Resultat och effekter för ungdomar 13-18

- Fler ungdomar med ökat antal godkända betyg.
- Fler ungdomar får bättre förutsättningar att klara sina studier.
- Fler ungdomar har valt (givits möjligheter) att vara innanför istället för utanför.
- Fler ungdomar får möjlighet att använda sina resurser på olika sätt inom MAGICs tre arenor.
- Fler ungdomar har praktisk erfarenhet av arbetsplatser i allmänhet och arbete i synnerhet när det går ut gymnasiet.
- Flickor och pojkar hindras inte att utöva sin kompetens pga. traditionella könsroller inom MAGICs arenor.
- Fler ungdomar med behov av särskilt stöd får detta inom MAGICs tre arenor.
- Fler ungdomar med ”hinder” som inte kan lösas genom MAGICs tre arenor får stöd av supportsystem i samverkan med skolan.
- Fler ungdomar bidrar till att utveckla verksamheterna inom MAGICs tre arenor.
- Ungdomar har varit med och skapat en ”önskvärd” framtid tillsammans med andra europeiska ungdomar vilket givit ökat självförtroende, stärkt självkänsla och motivation att arbeta för sin egen framtid
- Fler ungdomar ser Europa som en möjlig arbetsplats

Resultat och effekter för skolan

- Ökad förståelse för praktisk och teoretisk förmåga och dess utövning samt konsekvenser inom skolan
- Ökad förståelse för innanförskap och utanförskap
- En god lärmiljö med fler ”erbjudanden” till ungdomarna
- Tillgång till nya metoder och förhållningssätt som gynnar ungdomarna
- Ökad kompetens att stödja varje ungdom
- Nya samverkanspartners som ger ökad förståelse för ungdomars kontext och framtid

-
- Skolan ser Europa som en ”läromiljö”
 - Ökad kompetens i perspektiven jämställdhet och mångfald
 - Mervärde genom europeisk samverkan

Resultat och effekter för idrotten och föreningslivet

- Fler stannar inom idrott och blir seniorer (över 25 år!)
- Ökad förståelse för innanförskap och utanförskap
- En god lärmiljö med fler ”erbjudanden” till ungdomarna
- Tillgång till nya metoder och förhållningssätt som gynnar ungdomarna
- Tydlig och kommunicerad ”karriärväg” ger fler möjligheter för ungdomar
- Funnit nya modeller att främja social integrering bland annat via ”Europeiska året för utbildning genom Idrott”
- Nya samverkanspartners som ger ökad förståelse för ungdomars kontext och framtid
- Ökad kompetens i perspektiven jämställdhet och mångfald
- Mervärde genom europeisk samverkan

Resultat och effekter för arbetslivet

- Ungdomar tidigare ”danade” i arbetslivet
- Nya rekryterings- och introduktionsmodeller för arbetskraft
- Nya samverkanspartners som ger ökad förståelse för ungdomars kontext och framtid
- Socialt ansvarstagande
- Nya samverkanspartners som ger ökad förståelse för ungdomars kontext och framtid
- Ökad kompetens i perspektiven jämställdhet och mångfald
- Mervärde genom europeisk samverkan

Resultat och effekter för Stockholm

- Input till lokala handlingsplaner om barn, ungdomar, fattigdom och social utestängning
- Minskat beroende av försörjningsstöd
- Tillvaratagande av medborgares förmåga och erfarenhet
- Modell och metoder att implementera lokalt
- Synliggörande av våra arenors behov av ”stöd” från nämnder och förvaltningar för att uppnå målet att minska andelen flickor och pojkar, oavsett etnisk bakgrund, som lämnar skolan med ofullständiga betyg
- Uppföljnings- och utvärderingssystem som stöd till verksamheterna
- Ett introduktionspaket har utvecklats som ger ökad förståelse hos aktörer för europeisk samverkan

Resultat och effekter nationellt

- Strukturella faktorer som hindrar ungdomar att vara ”innanför” synliggörs
- Modell och metoder för implementering nationellt
- En skola för alla
- Kurser och seminarier utvecklas på Lärarhögskolan
- Vid behov görs en ansvarshierarki med uppdrag, mandat och resurser
- Bidrag till diskursförskjutning från ”hur hindra utanförskap” till ”hur främja innanförskap”
- Stockholm sprider sina erfarenheter till andra storstäder
- Input till nationella sysselsättningsstrategin (insatser för ungdomar som riskerar att lämna skolan i förtid)
- Ett introduktionspaket har utvecklats som ger ökad förståelse hos aktörer för europeisk samverkan

Resultat och effekter transnationellt

-
- Synliggjort ”önskvärd” framtid manifesterad av ungdomar i Europa
 - Mobilare ungdomar
 - Bättre förutsättningar att uppnå EUs strategi Utbildning 2010 (Lissabonstrategin)
 - Bättre förutsättningar att uppnå EUs sysselsättningsstrategi, riktlinje 4, främja humankapital och det livslånga lärandet
 - Ett introduktionspaket har utvecklats som ger ökad förståelse hos aktörer för europeisk samverkan

Produkter

- En modell som bygger på samverkan mellan olika arenor och som inom sig utvecklat och implementerat framgångsrika metoder för skola, arbetsliv och idrott/föreningsliv.
- Ett introduktionspaket för ökad förståelse för europeiskt samarbete har tagits fram. Paketet bygger på sambanden mellan EU:s strategier samt nationella och lokala handlingsplaner samt hur man kan påverka dessa utifrån ett bottom-up-perspektiv, den ifrån kommissionen initierade OMC Open Method of Coordination samt UP som utvecklingsverktyg.
- Partnerskapet har utvecklat ett uppföljningssystem som ger vägledning i det konkreta arbetet inom MAGICs arenor för personalen och för ungdomarna. Systemet bygger på självutvärdering, feedback och arbete med ständiga förbättringar.

L. Det nyskapande

MAGICs nyskapande dimensioner handlar om att ta vara på de kunskaper och erfarenheter som finns inom verksamhetsområdet och att verkligen omsätta dessa i praktiken. Det handlar om att ta vara på framgångsrika metoder och att vidareutveckla dessa samt vid behov utveckla nya metoder. Mot bakgrund av tidigare erfarenheter vet UP att det är lättare att utveckla framgångsrika metoder i projektform än att implementera andras erfarenheter eller att implementera erfarenheter från en enhet till en annan – även om det är inom samma organisation. MAGIC vill utveckla ett system och en plattform för tillämnning och vidareutveckling av framgångsrika metoder – att lära sig att lära.

Nyskapandet handlar också om att bredda skola-arbetslivsperspektivet och ta med ideell sektor/föreningslivet i utvecklingsarbetet. Inom idrotten och andra delar av föreningslivet finns kunskaper, resurser och förhållningssätt som på andra sätt än i skolan och arbetslivet kan bidra till att lösa problemet med att så många ungdomar ”hamnar utanför”. Samtidigt måste också idrotten och föreningslivet utveckla sina verksamheter för att fler ungdomar skall delta och känna sig aktiva.

Att MAGIC vänder sig till 13-18 åringar, och framförallt till grundskolan är nyskapande när det handlar om samverkan skola-arbetsliv. Merparten av de projektsatsningar UP kunnat finna har handlat om framförallt gymnasieskolan. På grundskolan är det mycket sällsynt med projekt även om Samverkansbygget i Stockholms län varit forum för ett antal satsningar. De projekt som genomförts för ungdomar som riskerar utanförskap har inte sällan genomförts utanför skolan, och i liten skala med begränsade strukturerpåverkande effekter.

Processorienterat nytänkande

Samordnad plattform för tre centrala arenor (skola, arbetsliv/arbetsplats, idrott/föreningsliv) samt supportsystem (socialtjänst, forskning) skall skapa förutsättningar för en bättre övergång skola- arbetsliv för alla. Plattformen griper över flera sektorer och nivåer. Processer och metoder utvecklas alternativt beprövade metoder anpassas till och implementeras i befintliga verksamheter.

Målorienterat nytänkande

Nya mål dels för ungdomars kompetens kan komma att behövas utifrån att gymnasieskolan idag mer och mer teoretiseras, dels nya samverkansuppgifter för aktörer.

Strukturorienterat nytänkande

För att kunna arbeta i ett främjande perspektiv kommer MAGIC att behöva utmana policys och strukturer. Det kan handla om pedagogik, förhållningssätt, undervisningsformer utanför skolans ramverk, innebörden i begrepp som praktisk intelligens, etc.

M Uppföljning och utvärdering av utvecklingspartnerskapet och dess verksamhet

M.1 Frågeställningar

De frågeställningar som ligger till grund för uppföljning och utvärdering av MAGIC har hittills sammanfattas som följer:

- Hur väl lyckas MAGIC nå sitt syfte och sina mål?
- Vilka arbetssätt, förhållningssätt och metoder främjar måloppfyllelsen?
- Hur avspeglar sig syfte och mål för MAGIC på olika arenor, i olika verksamheter och projekt samt hos partners? (samstämmighet respektive diskrepans)
- På vilket sätt avspeglar sig Equals syfte och mål i MAGICs utvecklingsarbete?
- I vilken utsträckning lyckas MAGIC skapa en lärande och inkluderande miljö? (delaktighet och empowerment)
- I vilken utsträckning är olika aktiviteter i MAGIC tillgängliga?
- Hur engageras och involveras ungdomar i utvecklingsarbetet?
- Vilka resultat genererar MAGIC? (förväntade resultat och synergieffekter)
- Hur fungerar samverkan och samspelet mellan de arenorna i MAGIC ? och mellan partners i UP ? (processer som främjar respektive hindrar)
- I vilken utsträckning implementeras kunskaper, erfarenheter och resultat dels i partnerorganisationer, dels i andra organisationer?
- Vilka processer främjar respektive hindrar integration av jämställdhets- och mångfaldsperspektiven i MAGIC?
- Lyckas MAGIC fånga nya angelägna forskningsfrågor och behov av kunskapsutveckling samt leder detta till FoU-projekt?

En väl utarbetad utvärderingsstrategi, som länkas till spridningsstrategierna (se avsnitt N) tas fram under etableringsfasen. Ovanstående frågeställningar fördjupas och vidgas samt nya frågeställningar växer fram, vilket sker i nära samspel med de ungdomar som engageras i utvecklingsarbetet. I etableringsfasen för MAGIC genomförs dialogkonferenser för att definiera begrepp och identifiera centrala områden för utvärderingsinsatser samt ta fram utvärderingsstrategin. Utvärdering är centralt för att kunna sprida kunskaper, erfarenheter och resultat från UP.

M. 2 Nationell uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering av MAGIC följer Equals intentioner om lärande och kontinuerlig (intern) kunskapsutveckling. Utvärderingen kommer att ske dels via intern utvärdering, dels via extern utvärdering. De utvärderingsmetoder som väljs och utvecklas samt de frågeställningar som fungerar som underlag för uppföljning och utvärdering skall alltid ta sin utgångspunkt i de grupper som skall gynnas av MAGIC dvs. de ungdomar som berörs. Genom att engagera de som berörs när kriterierna för utvärderingen formuleras främjas empowerment och innanförskap. Ungdomarna måste vara med och identifiera de områden som behöver utvecklas.

Utvärderingen skall fungera som underlag för att vid behov förändra arbetssätt, metoder och verksamheter för att nå syfte och mål, fungera som underlag för informations- och kunskapsöverföring till aktörer utanför UP och som underlag för ESF-rådets uppföljning. Både den interna och externa utvärderingen skall belysa generaliserbarheten i den modell, de metoder och det arbetssätt som väljs samt bidra till att öka insikten om de strukturer och processer

som främjar respektive hindrar ungdomars innanförskap.

M.3 Intern uppföljning och utvärdering

I UP finns både Lärarhögskolan, FoU enheten inom Socialtjänsten i Stockholm stad och Utbildningsförvaltningen i Stockholm stad med. Dessa partners har kompetens inom utvärderingsområdet och kan fungera som ett stöd för den interna uppföljningen och utvärderingen. UP kommer bland annat att utgå ifrån modeller för egenutvärdering som tagits fram inom ramen för ESF och Artikel 6 med indikatorer för aktiviteter, resultat och effekter. Den modell som utvecklas skall utgå från de nationella indikatorerna för Equalprogrammet i Sverige. Vidare kommer Social utvärdering och olika former av handledda dialoger, som varit fruktbara metoder i pågående Equal projekt att prövas och vidareutvecklas i UP. Det senare för att fånga hur olika aktörer upplever och värderar det som åstadkommit.

System för dokumenthantering kommer också att vara viktigt i utvecklingsarbetet och att detta system möter både Stockholm stads samt ESF rådets krav. Uppföljning och utvärdering är en integrerad del av olika möten som genomförs i UP. Systematiska anteckningar från dessa möten är en viktig del av dokumentationen. Dessa minnesanteckningar avspeglar utvecklingen i MAGIC och uppnådda resultat. En annan viktig del av dokumentationen är de regelbundna kvartalsrapporter som skall tas fram, vilka beskriver arbetet på arenorna, i verksamheter och projekt samt hos partners.

Det koordinatörsteam, som finns för MAGIC kommer att ha ansvar för den kontinuerliga uppföljningen av verksamheten tillsammans med två interna utvärderare från UP. Dessa utses under etableringsfasen. Koordinatorsteamet tar tillsammans med de interna utvärderarna dels fram förslag på metoder som kan användas för hela projektperioden, dels metoder för olika faser i utvecklingsarbetet. Utvärderingen designas från början i mer generella termer eftersom varje fas ofta är beroende av den föregående. Alla aktörer i UP har också ansvar för att internt följa upp och utvärdera de aktiviteter, som organisationerna deltar i. Koordinatorsteamet kommunicerar regelbundet tillbaka resultat från uppföljning och utvärdering och involverar UP i halvårsrapporter till ESF-rådet.

M.4 Extern utvärdering

Erfarenheter från komplexa utvecklingsprojekt, som genomförs med stöd från Equal, visar att det är viktigt att fånga de processer som hindrar utvecklingsarbetet och identifiera kritiska händelser i tidiga skeden för att kunna bedriva ett framgångsrikt arbete. Dessa processer är inte sällan svåra att fånga för aktörerna i partnerskapet, som är direkt engagerade i utvecklingsarbetet. Mot bakgrund av detta ser UP stora fördelar med att även anlita en extern utvärderare. Redan under etableringsfasen kommer MAGIC att anlita en extern utvärderare för att vara med och formulera frågeställningar och ta fram en utvärderingsstrategi. Upphandling av extern utvärderare sker i slutet av etableringsfasen eller i början av genomförandefasen. Den externa utvärderaren skall följa MAGIC till dess avslutning. Utvärderaren kommer att delta regelbundet på UP möte för att kommunicera resultaten av studerade processer och insatser.

En roll för den externa utvärderaren är också att fånga den tysta kunskap som partners för med sig in i utvecklingsarbetet och den tysta kunskap som utvecklas inom UP. En extern utvärderare kan stödja UP i att göra den tysta kunskapen explicit och därmed överförbar till andra verksamheter. UP har ambitioner för jämställdhets- och mångfaldsarbete och ser en extern utvärderare som en resurs för att följa partnerskapet samt dess verksamheter med "genusglasögon" och "mångfaldsglasögon".

N. Spridning och påverkan

N.1 Strukturpåverkan

MAGIC vill sprida kunskaper och erfarenheter om vilka metoder och förhållningssätt, som bidrar till att främja fortsatta studier bland ungdomar och övergången skola-arbetsliv. Detta kommer att ske med utgångspunkt från de olika arenor och arenorna i samverkan för att få en effektiv spridning. MAGIC vill också sprida kunskaper om

metoder och förhållningssätt som främjar jämställdhet, inkludering och mångfald. Alla partner har ett ansvar för att sprida erfarenheter, kunskaper och resultat både internt samt externt via sina etablerade nätverk.

N.2 Lokala, regionala, nationella och transnationella spridningsstrategier

MAGIC kommer att arbeta med lokala, regionala, nationella och transnationella strategier för spridning och påverkan, som utarbetas under etableringsfasen. Varje partner kommer utöver detta att ta fram en intern spridningsstrategi för arbetet i den egna organisationen. Genom denna uppdelning identifieras relevanta målgrupper och aktörer på varje nivå. Skilda metoder behövs i många fall för att nå målgrupper i skilda kontexter (miljöer och strukturer).

Lokal spridningsstrategi

Den lokala spridningsstrategin bygger på Stockholms stads intentioner att MAGIC är en del i implementeringen av Stockholms stads arbete med en lokal handlingsplan mot fattigdom och social utestängning (se avsnitt F1) och ”Strategin för utveckling av Stockholms stad åren 2005-2007”. Både handlingsplanen och strategin lyfter fram vikten av effektivt proaktivt arbete för att förebygga utanförskap. En annan utgångspunkt för den lokala spridningsstrategin är redan etablerade partnerskap mellan olika aktörer både i stadsdelar som deltar i MAGIC och i de som inte deltar.

Regional spridningsstrategi

Den regionala spridningsstrategin bygger på det nätverk som redan börjat etablerats kring MAGIC med representanter för andra kommuner i Stockholms län exempelvis Solna, Nacka, Järfälla och Sundbyberg. Flera kommuner har visat intresse för att delta i ett nätverk där de dels kan ta del av erfarenheterna från Equal, dels kan sprida kunskaper om egna insatser inom det aktuella verksamhetsområdet. SamverkansBygget som arbetar med samverkan skola-arbetsliv, som genomförts sedan 1998 i länet, är en annan strategisk plattform för den regionala spridningsstrategin.

Nationell spridningsstrategi

Den nationella spridningsstrategin bygger på den redan etablerade samverkan mellan storstadskommunerna (Stockholm, Göteborg, Malmö) inom ramen för Svenska kommun- och landstingsförbundet. Aktörer att engagera på nationell nivå för spridning och påverkan är bland annat Ungdomsstyrelsen, Myndigheten för Skolutveckling, Arbetsmarknadens parter, Riksidrottsförbundet och AMS. Lärarhögskolan kommer att ha ett specifikt ansvar för att via sina redan etablerade nätverk sprida och intressera forskare för MAGICs empiri.

Transnationell spridningsstrategi

UP kommer att föreslå sina transnationella partners att ta fram en transnationell spridningsstrategi som tar sin utgångspunkt i de politikområden där MAGIC verkar; utbildningspolitik, sysselsättningspolitik, socialpolitik och ungdomspolitik.

N 3 Metodval och effektivitet

UP kommer att utveckla former för effektiva spridningsstrategier, som tar sin utgångspunkt i information, överföring och tillämpning. Inte minst mot bakgrund av att de hinder som finns när det gäller överföring och tillämpning av framgångsrika modeller och metoder. Dessa är inte sällan kontextberoende dvs. utvecklats i en viss miljö/under vissa omständigheter. De strategier som tas fram skall sträva mot att hitta effektiva former för att säkerställa tillämpning av erfarenheter och kunskaper från MAGIC. Dessa förutsätter att målgrupperna för spridning får möjligheter att reflektera kring hur MAGIC kan tillämpas i deras egna kontexter. UP tror att redan etablerade lärande nätverk är centrala för att utveckla framgångsrika strategier. I dessa nätverk finns redan en förståelse att bygga vidare på. I sig skapar också MAGIC nya lärande processer och nätverk mellan praktiker och forskare, mellan ungdomar och de som möter ungdomar, mellan olika arenor etc.

I samtliga strategier kommer MAGIC att arbeta för att skapa mötesplatser mellan aktörer (workshops och seminarier), att erbjuda auskultation för de aktörer som inte deltar i MAGIC, att arbeta med videodagböcker och studiecirkelmateriel samt Internet som verktyg. För att säkerställa tillgänglighet i spridningsarbetet kommer UP att samarbeta bland annat med Equal projektet ALFA.

O. Utvecklingspartnerskapet – partner, arbetssätt, roller, organisation, målgruppernas roll, ekonomifunktion

O.1 Utvecklingspartnerskapet MAGIC

Socialtjänstförvaltningen i Stockholm stad har tagit initiativ till denna ansökan mot bakgrund av det mycket stora behov som finns att tillämpa och vidareutveckla metoder för att fler ungdomar inte skall hamna i utanförskap och för att de skall kunna fullfölja sin skolgång. Förvaltningen är också slutlig stödmottagare för MAGIC. De organisationer som valt att vara med i UP, är det för att de tror att de kan bidra till utvecklingsarbetet och utgöra skillnaden mellan dagens system/strukturer och framtidens. Samtliga är på olika sätt engagerade för att skapa förutsättningar för ungdomar i utbildning och arbete. Genom ett genuint engagemang och en bred kunskapsbas har MAGIC stora möjligheter att nå framgång i sitt utvecklingsarbete.

Ambitionen är att bygga en modell där alla ungdomar skall kunna lämna grundskolan med godkända betyg. Ungdomar skall känna sig välkomna på alla de arenor där MAGIC verkar och kunna bibehålla sin nyfikenhet och kreativitet, vilket är en förutsättning för det livslånga lärandet.

Socialtjänstförvaltningen har genomfört möten med möjliga intressenter samt flera workshops med de partner som nu ingår i UP: Partners har varit delaktiga i ansökningsprocessen dels genom att bidra med idéer kring utvecklingsområden baserade både på forskning och praktik, dels genom att bidra med underlag för ansökan. Genom de kontaktpersoner som engagerat sig i förberedelserna till ansökan har den också förankrats i ledningarna för respektive organisation, stadsdel, skola etc. Betydelsen av förankringsarbetet har tydliggjorts för samtliga partners i förberedelserna inför ansökan.

UP bygger delvis på nätverk och partnerskap som tidigare samverkat framgångsrikt i olika utvecklingsprojekt bland annat inom ramen för Europeiska Socialfonden. Partners representerar centrala och lokala förvaltningar samt skolor i Stockholms stad, branschorganisationer, forskning samt konsultverksamheter. UP har genom sin sammansättning möjlighet att påverka de sociala, politiska och ekonomiska system som kan verka hindrande för ungdomar och utveckla praktiska metoder för verksamheterna på arenorna. Alla organisationer i UP har inte bara möjlighet till inflytande utan även ansvar att agera proaktivt för att genomföra innehållet i denna ansökan.

Förutom de partners som skrivit på ansökan (se nedan) förankras nu projektet hos Idrottsrörelsen via SISU Idrottsutbildarna, Rånäs 4 H och Stockholms Idrottsförbund. I etableringsfasen kommer UP även att söka samverkan med andra delar av föreningslivet samt Elevorganisationen. Som stödjande aktörer har UP redan sökt samverkan med

- Kompetensfonden i Stockholm, som initierar olika former av utvecklingsprojekt som förbättrar verksamheten och stärker staden som arbetsgivare.
- Stockholm Matchning, som är en arena för utveckling och experiment med bred kontakt med arbetsgivare och utbildningar med utgångspunkt från behoven på arbetsmarknaden.
- ALMEGA, som är en medlemsorganisation för 8 300 tjänsteföretag i Sverige med totalt 340 000 anställda. Almega har på ett aktivt sätt engagerat sig i arbetet för att utveckla samverkan skola-arbetsliv.

Genom deltagande av bland annat Lärarhögskolan tillförs UP kompetens inom jämställdhetsområdet. UP kommer även att söka samverkan med jämställdhetsexperten vid Länsstyrelsen i Stockholm, JÄMO, Ungdomsstyrelsen och Myndigheten för skolutveckling för att få del av kunskaper och erfarenheter inom området.

O.2 Partners

Ansökare 1 Socialtjänstförvaltningen i Stockholm Stad

Socialtjänstförvaltningen i Stockholm Stad; Europaforum (nätverk för europeiskt samarbete), kundorienterade verksamheter som HVB Barn och Ungdom (arbetar med stöd och behandling för ungdomar) och START (Stockholms Arbetsmarknadstjänster), FoU- enheten samt Ekonomiavdelningen.

- Europaforum kommer att fungera som nationell och transnationell koordinator, utarbeta introduktionspaket till partners om EU:s strategier/NAP/LAP samt OMC (Open Method of Coordination) samt administration
- HVB Barn och Ungdom bidrar med praktisk kunskap om ungdomar som behöver stöd och kommer att arbeta med att utveckla relations- och föräldraskola.
- START bidrar med kunskaper om funktionsutredning, arbetsträning, arbets- och yrkespraktik, för ungdomar med psykosocial och/eller psykiatrisk problematik och utan fullföljd skolutbildning samt validering av yrkeskunskaper.
- FoU enheten kommer att fungera som en kunskapsresurs för UP.
- Ekonomiavdelningen

Genom Socialtjänstförvaltningen kommer UP att konkret kunna bidra till utvecklingsarbetet samt skapa förutsättningar för att implementera gjorda erfarenheter inom ramen för bland annat den lokala handlingsplanen mot fattigdom och social utestängning.

Ansökare 2 Hantverksföreningen i Stockholm

Stockholms Hantverksförenings grundades redan 1847. Många gamla hantverksyrken finns inte längre, men nya kommer till. Uppdraget är att värna om hantverks- och småföretagen, att bedriva aktiv näringspolitisk verksamhet, att främja hantverket, yrkesutbildningen och yrkesskickligheten, att förvalta och vårda föreningens tillgångar samt att främja samarbetet och umgänget mellan medlemmar och branscher. Det finns 305 hantverksyrken som sysselsätter ca 300 000 personer. Hantverksföreningen har varit mycket aktiv i att utveckla nya modeller för lärlingskap med stöd från bland annat medel från den Europeiska Socialfonden. Föreningen kan medverka till att ta hand om ungdomar och placera ut dem som lärlingar samt att medverka vid validering och arbetsmarknadsbedömningar inom de områden som föreningen arbetar med.

Ansökare 3 Lärarhögskolan i Stockholm

Lärarhögskolan kommer att delta med forskare i UP och fungerar som den centrala knutpunkten för MAGICs kontakter med forskarsamhället. Högskolan kan bidra med utveckling av exempelvis seminarier, fortbildningskurser och kompetens inom jämställdhetsområdet. Se även avsnitt Q Kompetens.

Ansökare 4 Hökarängsskolan, Stockholm stad

Hökarängsskolan är en skola med knappt 600 elever varav 360 ungdomar i årskurs 7-9. På skolan finns också ett antal särskoleklasser. Ca 18-20 % har svenska som andraspråk. Skolan har uppmärksammat olika segregeringsmekanismer. Bland föräldrarna till barnen i Hökarängsskolan har mer än 50 % högst grundskoleutbildning. Segregeringen handlar inte bara om att föräldrarna har en utländsk bakgrund. De ungdomar som har utländsk bakgrund fullföljer i stor utsträckning sina studier på skolan. Hökarängsskolan har prövat och kommer att pröva olika okonventionella metoder för att ungdomarna skall kunna fullfölja sina studier. Bland annat undervisning på kvällar, helger, lov, i skolan och utanför skolan, exempelvis på fritidsgårdarna och hemundervisning för flickor. Skolan har också etablerat samarbete med Polisen Basket och ser basket/idrott som ett verktyg att jobba vidare med. Som partner kommer Hökarängsskolan att kunna fungera som en arena för metodutveckling.

Ansökare 5 Fogelströmska gymnasiet, Stockholm stad

Fogelströmska gymnasiet är en skola inom det individuella programmet med 780 elever per år varav 100 elever går på Komvux. Till hösten 2004 startar skolan treåriga programinriktade kurser med stort inslag av praktik inom områden som hantverk, byggnad och omvårdnad. En stor del av ungdomarna som kommer till Fogelströmska har inga betyg från grundskolan. Bland de som går på skolan har 60-65 % utländsk bakgrund och de har varit i Sverige upp till 5 år. Gymnasieskolan har en invandrarsluss vid Liljeholmen för nyanlända invandrare och flyktingar mellan 16-20år. Skolan har ett nära samarbete med socialtjänsten, Maria Ungdom och Södermalmspolisen för att kunna arbeta proaktivt för att ungdomar inte skall lämna skolan. Trots stora insatser från skolan finns varje läsår ett 40-tal ungdomar som skrivits in och ut på skolan för att efter en tid lämna skolan helt. Skolan kommer att arbeta med att

utveckla metoder för skräddarsydda platser i arbetslivet. Som partner kommer Fogelströmska gymnasiet att kunna bidra med en bred kunskap om olika metoder för att motverka ungdomars utanförskap genom insatser i skolan och specifik kompetens kring mötet med ungdomar som är flyktingar.

Ansökare 6 Hässelby-Vällingby Stadsdelsförvaltning, Stockholm Stad

Hässelby-Vällingby är den barn- och ungdomsrikaste stadsdelen i Stockholm. (13-19 åringarna utgör 8,7 % av befolkningen, det vill säga 5113 personer). I stadsdelen finns 13 grundskolor, varav 7 högstudier. Bland unga Hässelby- och Vällingbybor (18-25 år) finns en överrepresentation av arbetslösa, personer som har ofullständiga betyg, psykiska svårigheter och som är aktuella inom kriminalvården. Ungdomar behöver stöd långt tidigare, så att de efterhand kan hitta sin väg genom studier och vidare ut i arbetslivet. Många unga Hässelby- och Vällingbybor faller ”mellan stolarna”, går ur grundskolan utan fullständiga betyg, börjar på det individuella programmet exempelvis på Fogelströmska (se ovan) och kanske inte heller fullföljer sin gymnasieutbildning. Stadsdelen deltar i MAGIC för att finna nya former för att bryta negativa utvecklingstendenser. Som partner kan stadsdelen bidra bland annat med modeller för samarbetsformer kring den grupp ungdomar som ”faller mellan stolarna”. Den så kallade Manchester-modellen (som bland annat handlar om samverkan mellan elevvårdsteamerna på skolorna och i socialtjänsten) har börjat tillämpas. Resultaten hittills är positiva. Stadsdelen kommer att arbeta med utveckling av kontakterna med det lokala näringslivet (arbetsplatser) och har även etablerat kontakter med LO distriktet i Stockholm för att informera om Equal ansökan.

Ansökare 7 Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning, Stockholm Stad

Spånga-Tensta är en förhållandevis ung stadsdel och i stadsdelen bor cirka 3000 i åldern 13-18. Inom stadsdelen Tensta är endast cirka 50 % av eleverna i årskurs 9 behöriga att söka till de nationella programmen inom gymnasieskolan. Av de som påbörjar gymnasiet slutför cirka 30 % inte sina gymnasiestudier med avgångsbetyg. Stadsdelen vill arbeta bland annat med utökad PRAO under skolåren 7-9 och låta PRAO bli en integrerad del av skoltiden under högstadiet. Avsikten är att utveckla en metod med fördjupad samverkan med företag och olika kommunala verksamheter inom området. Detta skall ske i nära samverkan med Lunda-Nova näringslivscenter, som är ett samarbetsprojekt mellan företagare i Lunda företagsområde, arbetsförmedlingen och stadsdelsförvaltningen. Vidareutveckling skall ske av metoder för mentorskap och coachning för ungdomar i riskzonen. Som partner kommer olika verksamheter i stadsdelen att kunna fungera som arenor för metodutveckling.

Ansökare 8 Kista Stadsdelsförvaltnings Kompetenscentrum, Stockholm Stad

Kista Kompetens Center (KCC) är en verksamhet för stadsdelens långtidsarbetslösa ungdomar samt skolungdomar som avbrutit eller aldrig påbörjat gymnasiestudier. En liten enhet med stor personaltäthet. KCC har kommunalt ungdomsprogram (ca 15 platser) och individuellt gymnasieprogram (ca 20 platser). Målgrupperna är ungdomar som inte klarar målen i åk 9 i kärnämnen, som inte antagits till sökt gymnasieutbildning eller som avbryter påbörjade gymnasiestudier och vill göra omval till annan utbildning. Här ges ungdomarna möjligheter att läsa in betyg i kärnämnen svenska, matematik och engelska samt gymnasiekurser i Digitalt skapande och Datorkunskap som tillvalsämnen. Dessutom ges livskunskap för att befrämja den emotionella intelligensen. Som partner kan KCC bidra med kunskaper om olika metoder för att arbeta med ungdomar som riskerar att lämna skolan samt att sprida den modell som verksamheten bygger på. KCC kommer att arbeta med metoder för varaktigt och hållbart samarbete mellan skola och näringsliv samt verka för att knyta till sig nyckelpersoner hos arbetsgivare, som har intresse att investera i ungdomarna.

Ansökare 9 Utbildningsförvaltningen i Stockholms Stad

Utbildningsförvaltningen i Stockholm Stad ansvarar för gymnasieskolor, vuxenheterna inklusive påbyggnadsutbildning och SFI. Avdelningen följer upp och utvärderar verksamheten i enlighet med stadens modell för kvalitetsredovisning. Inom förvaltningen finns en Avdelningen för elevstöd, vilken är ett komplement till stadens grund- och gymnasieskolor för att ge elever i behov av särskilt stöd (elever med funktionshinder, med inlärningshinder och/eller psykosocial problematik) den allra bästa skolgången. Avdelningen har medicinsk, psykologisk och specialpedagogisk sakkunskap. Förvaltningen har också en projektenhet med omvärldsbevakning inom det pedagogiska området med fokus på ”morgondagens skola”. Genom Utbildningsförvaltningen får UP

kunskaper om vad som sker inom framförallt gymnasieskolan, utvärderingssystem och pedagogiskt utvecklingsarbete. Deltagandet främjar spridning och tillämpning av MAGICs resultat och erfarenheter inom de stadsdelar, som inte finns med i utvecklingsarbetet.

Ansökare 10 Innotiimi AB

Innotiimi är ett företag som specialiserat sig på förändringsprocesser som främjar både individ, grupp och organisation. Företaget arbetar med ledarskapsutveckling, meningsfulla möten, teambuilding, mätningar av bland annat utvecklingsbehov hos person och organisation, hur olika team fungerar och att mäta och utveckla innovationskraft. Innotiimi har utvecklat olika verktyg för kreativa, medskapande processer och möten. Företaget är engagerat i att utveckla partnerskap som redskap för hållbara förändringar inom samhället samt att finna utvärderingsmetoder som mäter ”rätt saker” och som skall kunna fungera som ett aktivt stöd i verksamheter. Av särskilt intresse är utveckling av implementeringsprocesser av gjorda lärdomar inom praktik och teori, nationellt och transnationellt, samt ledarskapets och företagskulturens roller i utvecklingsarbeten. Som partner kommer Innotiimi att delta i koordinationsteamet, bidra med processtöd i utvecklingsarbetet nationellt och transnationellt samt metoder för social redovisning och uppföljningssystem.

O.3 Organisation

MAGIC organiseras med ett UP, koordinatorsteam, projektledare och en ekonomifunktion.

I UP har samtliga partners ett gemensamt ansvar för projektet i sin helhet. Varje partner ansvarar för att i den egna organisationen se till att skapa ett forum för återkoppling av MAGICs resultat och erfarenheter samt för implementering i egna strukturer. Partners skall också ge feedback från sina egna organisationer till UPs övriga aktörer. Partners bildar under etableringsfasen en beslutsgrupp och utvecklar under denna fas den slutliga modellen för styrning under genomförandefasen. Under etableringsfasen träffas UP vid minst 4 tillfällen för gemensamt planeringsarbete. Därefter träffas UP kontinuerligt för genomgång av projektläget, uppföljning och egenutvärdering samt återkoppling till och från partners.

Koordinatorsteamet består av tre personer med olika kompetenser, som skall samordna aktiviteterna, följa upp verksamheten och ansvara för egenutvärderingen, hålla i budgeten tillsammans med ekonomifunktionen och sammanställa delrapporter till UP samt finansiärer. Teamet koordinerar både det nationella och det transnationella utvecklingsarbetet. Teamet fungerar som en länk till partners i UP och skall underlätta den interna kommunikationen i MAGIC. Kompetensen i koordinatorsteamet se avsnitt Q.

Projektledare, sju personer på deltid, kommer att anställas för att arbeta på MAGICs olika arenor (skola, arbetsliv/arbetsplats och idrott/föreningsliv) med experimentella verksamheter och metodutveckling i samspel med UP som helhet och för respektive projekt engagerade partners. Rollerna för dessa projektledare är också att samordna aktiviteterna på och mellan de olika arenorna. UP kommer att verka för att engagera unga personer som projektledare för att säkerställa att ungdomsperspektivet genomsyrar verksamheterna.

Ett antal Förändringsagenter, som representerar partners, kommer att utbildas på varje arena för att säkerställa spridning och tillämpning av MAGICs resultat och erfarenheter samt för att kunna hantera det motstånd som experimentellt utvecklingsarbete av karaktären i ett Equalprojekt ofta möter. De identifierar tillsammans hinder på individ, grupp och strukturell nivå för att åstadkomma ett framgångsrikt utvecklingsarbete. Förändringsagenterna kommer att fylla en viktig funktion i arbetet för att kunna åstadkomma strukturpåverkan på kort och lång sikt.

Ekonomifunktionen kommer att hanteras av Socialtjänstförvaltningen i Stockholm Stad, som är slutlig stödmottagare, och har stor erfarenhet av att administrera större projekt som exempelvis EU- och Equalprojekt. I ekonomifunktionen ingår att tillsammans med koordinatorsteamet hålla i budget, ekonomisk uppföljning och redovisning till partnerskapet och ESF-Rådet.

O.5. Arbetssätt

UP ska vara inkluderande, dvs. öppet för alla oavsett, kön, etniskt bakgrund, ålder, funktionshinder och position. I sammansättning av olika grupperingar (UP, koordinatörsteam, projekt- och arbetsgrupper) skall MAGIC söka bred representation som tar hänsyn till ett mångfaldsperspektiv. De arbetssätt och förhållningssätt som UP arbetar på skall vara sådant att alla har en möjlighet att påverka. Tillgänglighetsperspektivet skall beaktas (se avsnitt P).

Ungdomars (unga kvinnors och unga mäns) representation skall speciellt uppmärksammas i projekt- och arbetsgrupper och att ungdomar med utländsk bakgrund finns med i utvecklingsarbetet. Inte minst mot bakgrund av att flera organisationer som deltar möter just många ungdomar med denna bakgrund. Dialogen med ungdomar som har olika funktionshinder exempelvis dyslexi är också viktig för att öka förståelsen för vilka villkor som gäller för deras övergång från skola till arbetsliv.

Utgångspunkterna för UPs arbetssätt är MAGICs arenor och mötesplatser för dialoger mellan partners, mellan målgrupperna och partners, mellan partners och intressenter. Resurserna skall fokuseras på support till utvecklingsarbete inom samt mellan MAGICs arenor (skola, arbetsliv/arbetsplatser, idrott/föreningsliv).

Dessa utgångspunkter har varit tongivande i förberedelserna för ansökan genom att bland annat gemensamma workshops arrangerats. UP vill undvika att personer "sitter-på-möten" för att få "bra-att-ha-information" utan istället skall samtliga medverkande engageras och involveras.

Erfarenheter visar att traditionella mötesformer inte fungerar i ett innovationsarbete så MAGIC vill finna och pröva nya sätt. Några metoder finns redan utvecklade inom tidigare Equal-projekt och dessa kommer att vidareutvecklas inom ramen för UPs arbete. Ett kompetent koordinatörsteam, projektledare och förändringsagenter är nyckelpersoner för att främja interaktiva arbetssätt.

I etableringsfasen kommer UP att arbeta vidare med att fastställa eller snarare fördjupa både arbetssätt och förhållningssätt i MAGIC. Redan under etableringsfasen kommer representanter för UP att delta i NTG (Nationell Tematisk Grupp) Partnerskap med syfte att förstå fenomenet "utvecklingspartnerskap" och medverka i de seminarier som kommer att erbjudas nya utvecklingspartnerskap. NTG Partnerskap drivs av APEL – ett FoU-centrum för arbetsplatslärande - inom Arbetslivsinstitutet med flera utvecklingspartnerskap ingående i en referensgrupp.

P. Tillgänglighet

Tillgänglighet är ett centralt begrepp för MAGIC då många ungdomar möter hinder i skolan, arbetslivet och idrotten/föreningslivet för att kunna delta på lika villkor. Ungdomar med funktionshinder möter många hinder för att gå vidare från skolvärlden till arbetsvärlden. Det kan gälla fysisk tillgänglighet, men också informativ och kommunikativ tillgänglighet och bemötande.

Många ungdomar har också "osynliga" funktionshinder som kan begränsa deras möjligheter till delaktighet om dessa inte uppmärksammas. En grupp ungdomar som möter på hinder på vägen i sin skolgång är de med dyslexi. Idag finns många exempel på hur man kan arbeta mycket effektivt med dyslexi ur ett tillgänglighetsperspektiv. Trots detta sprids inte exempel och metoder, och inte heller sker implementering bland annat pga. bristande kompetens.

I UP finns specifik kompetens inom tillgänglighetsområdet då Socialtjänsten deltar i Equal projektet ALFA – Ett tillgängligt arbetsliv för alla. Inom ramen för detta arbete har ett så kallat KCT –Kompetenscenter för tillgänglighet etablerats i Stockholm stad. För att säkerställa att tillgänglighet (fysisk, informativ och kommunikativ samt bemötande) blir väl integrerat i MAGIC kommer UP att ett nära samarbete med ALFA under etableringsfasen för att analysera olika aspekter av tillgänglighetsbegreppet och hur det påverkar projektarbetet samt villkoren för ungdomar med funktionshinder. Konsultationer sker kring lokaler för mötesplatser, mötesformer, organisering av arbete, framtagande av material i punktskrift och tillgängliga webbplatser etc.

Kompetens inom tillgänglighetsområdet finns även hos Specialpedagogiskt Forum där Lärarhögskolan deltar (se

avsnitt Q).

UP kommer inom ramen för MAGIC att ”granska” samtliga arenor (skola, idrott/föreningsliv, arbetslivet/arbetsplatser) ur ett tillgänglighetsperspektiv samt arbeta med ett integrerat tillgänglighetsperspektiv i linje med begreppen innanförskap och inkludering. Mot bakgrund av den analys som skett av verksamhetsområdet måste särskild uppmärksamhet ges åt att säkerställa att fler ungdomar kan ta del av insatser i form av exempelvis praktik och studiebesök. (se avsnitt F).

Q. Kompetens

Q.1 Forskning

UP har säkerställt direkta samverkansytor till forskning genom att Institutionen för individ, omvärld och lärande vid Lärarhögskolan ingår som partner. Vid institutionen bedrivs forskning och utbildning om bland annat specialpedagogik, barn- och ungdomsvetenskap, genus och utbildningsvetenskap. Lärarhögskolan kommer i sin roll som partner i att fånga upp angelägna forskningsfrågor ur UPs praktik, att fungera som kunskapsnod in i forskarsamhället och arrangera olika former av mötesplatser för kunskapsutveckling (seminarier, workshops, utveckling och genomförande av poänggivande kurser etc.). Inom ramen för utvecklingsarbetet förväntas också intresserade studenter från Lärarhögskolan att kunna engageras för att skriva uppsatser baserat på MAGICs praktik.

För att säkerställa den kontinuerliga kunskapsöverföringen mellan teori och praktik, och vice versa kommer Åsa Murray från Lärarhögskolan att aktivt delta i utvecklingsarbetet. Åsa Murray bedriver forskning som direkt anknyter till UPs verksamhetsområde då hon bland annat forskar om *”Ungdomar med och utan en yrkesinriktad gymnasieutbildning”*.

Dessutom kommer FoU-enheten vid Stockholm stads Socialtjänstförvaltning att på olika sätt delta i MAGIC. Enhetens uppgift är att ta fram vetenskapligt baserad kunskap som kan bidra till långsiktig utveckling inom skolans och socialtjänstens områden. Forskningen bedrivs i nära samarbete med praktiska verksamheter.

Lärarhögskolan har också tillsammans med forskare vid Mälardalens högskola och Karolinska institutet skapat en plattform för ett Specialpedagogiskt Forum, som bland annat arbetar för att förbättra villkoren för ungdomar i allmänhet, men med särskild inriktning på dem som är i behov av särskilt stöd, att möjliggöra preventivt och proaktivt arbete samt tidig intervention och att utveckla förutsättningarna för inkluderande arbetssätt och en skola för alla. Denna plattform ger UP ett brett nätverk av kontakter med forskare inom olika discipliner och tillgång till för MAGIC relevant forskning.

Det finns också flera pågående forskningsprojekt vid Lärarhögskolan som är av direkt intresse för UP. Ett bland många exempel är ett samverkansprojekt mellan Lärarhögskolan, högskolan i Kristianstad och högskolan för Lärande och Kommunikation i Jönköping där sambanden mellan ungdomars upplevelse av skolan, deras betyg och deras sociala bakgrund undersöks. Projektet söker fördjupa förståelsen för de mekanismer som leder till att ungdomar från studieovana hem får sämre studieresultat, även fast de i många fall satsar på skolarbetet.

Under etableringsfasen kommer UP med stöd från Lärarhögskolan och FoU enheten vid Socialtjänstförvaltningen att göra en omfattande kunskapsöversikt inom det aktuella verksamhetsområdet samt söka kontakter med andra forskningsmiljöer av intresse för MAGIC. Som exempel kan nämnas *Kunskapscentrum för skolutveckling* (KUSK) vid Karlstad universitet och högskolan i Dalarna samt forskning kring *Unga i arbetslivet* vid Arbetslivsinstitutet. Vid Arbetslivsinstitutet bedrivs också forskning på temat *Arbetsliv i storstad* där några av kunskapsområdena är social inkludering och exkludering samt skola, utbildning och arbetsliv.

Q.2 Koordinatorsteam

Samtliga i koordinatorsteamet har bred erfarenhet av att arbeta med EU projekt och ett engagemang för det utvecklingsområde där MAGIC verkar.

Socialtjänstförvaltningen; Arion Chrysafis, koordinator Europaforum

Arion, som är statsvetare, har deltagit i Equal-projektet ResursUtbyte och arbetar där med bland annat social redovisning inom projektet. Han är involverad i flera olika europeiska nätverk exempelvis Eurocities Sociala Kommitté och Union of the Baltic Sea (barn och ungdomar i riskzon). Arion arbetar på uppdrag av Stockholm stad med att sammanställa de mål som finns för barn och ungdomar inom ramen för EU:s strategi, den nationella handlingsplanen mot social utestängning och fattigdom och de lokala målen. Han har också uppdraget att utveckla ett transnationellt utvecklingsarbete inom folkhälsoområdet med barn och ungdomar som prioriterad målgrupp. Arion har god insikt och breda nätverk inom politiska grupperingar genom ett eget politiskt engagemang.

Socialtjänstförvaltningen; Ulla-Britt Fingal, projektledare Europaforum

Ulla-Britt, som är statistiker, har lång erfarenhet av att arbeta med arbetsmarknadsfrågor samt stor erfarenhet av att arbeta med utredningar, branschundersökningar, kartläggningar och stora komplexa projekt. Hon har bland annat arbetat med omläggning av statistiksystem, statistiska bearbetningar, satsningar inom EU:s sysselsättningspakt samt olika satsningar inom Stockholm Stad exempelvis Stockholm Matchning. Ulla-Britt har varit engagerad i alla delar av processen fram till en färdig ansökan för MAGIC.

Innotiimi AB, Lena Rogeland, konsult

Lena, personalvetare med pedagogisk inriktning (PAO Personal, Arbete, Organisation), koordinerar idag Equal-projektet ResursUtbyte där även Innotiimi deltar som partner. Hon har initierat, genomfört och följt upp flera Växkraft Mål 3 projekt. Lena har och har haft konsultuppdrag för olika Equal-projekt, som processledning vid transnationella möten och nätverksbygge, utbildning i processverktygen Innotiimi@OPERA och Innotiimi@GRUPPEXPO samt utvärdering. Hon är utbildad i projektledning och levande verkstad (ledarutbildning).

R. Budget för etableringsfasen

Läs anvisningarna och fyll i excel-mall "Budgetmall för ansökan till Equal ansökningsomgång 2".

Se bifogade underlag

S. Budget och medfinansiering i genomförandefasen

Läs anvisningarna och fyll i excel-mall ”Budgetmall för ansökan till Equal ansökningsomgång 2”.

Se bifogade underlag

T. Medfinansieringsintyg

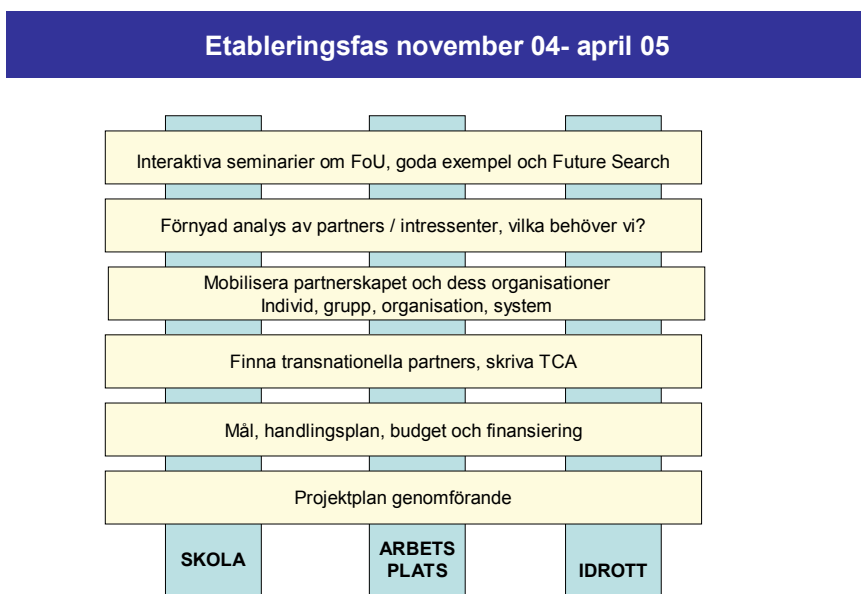
Ingår en i etableringsfasen.

U. Prioriteringar

UP kommer vid en eventuellt sänkt budget inte ta bort eller revidera några av våra delmål, utan istället kommer vi att förkorta projektperioden. Detta påverkar självklart tiden för de olika faserna, men UP får i så fall anpassa aktiviteterna utifrån detta. MAGIC bygger på att partners skall arbeta lösningsfokuserat!

V. Tidplan

V.1 Etableringsfasen November 2004 – april 2005

1. Seminarier och Future Search/Sökkonferens

- Ett antal seminarier där aktuella och relevanta forskningsrapporter och utredningar, liksom lyckosamma projekt, arbetas igenom för att öka förståelsen för metoder som fungerar.
- En sökkonferens genomförs i form av en Future Search för att definiera UPs och dess intressenters vision om en önskvärd framtid, utifrån nulägesbeskrivning och forskning.

2. Fördjupad analys av partners/intressenter

- Utifrån seminarier och sökkonferensen görs en fördjupad analys av vad vi som söker kan åstadkomma och vilka fler intressenter UP kan behöva involvera.

3. Mobilisera partnerskapet och dess organisationer

- Under etableringsfasen kommer UPs aktörer att mobilisera sina respektive organisationer för att MAGIC inte ska bli en ”isolerad ö” utanför ordinarie verksamhet. Varje medverkande partner skapar ett forum i sin organisation för kontinuerlig återföring av erfarenheter av projektet.

4. Finna transnationella partners

- UP kommer att söka 2-3 transnationella partners med inriktning på ungdomar och de arenor MAGIC kommer att verka inom.

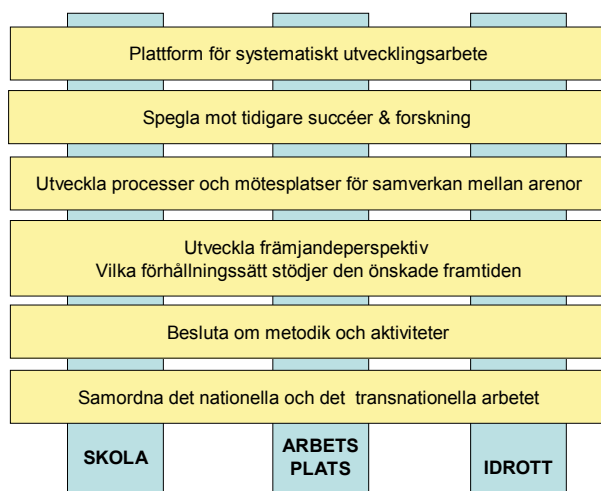
5. Mål, handlingsplan, budget, finansiering samt Projektplan

- Utifrån arbetet i etableringsfasen beslutas ovan.

V.2 GENOMFÖRANDEFASEN

V.2.1 FAS I – Skapa en hållbar plattform; maj 2005 – december 2005

Genomförande FAS 1/3 – skapa en hållbar plattform maj 2005 – december 2005

1. Plattform för systematiskt utvecklingsarbete

- Förankra den önskvärda framtiden som definierats i etableringsfasen i de deltagande organisationernas forum och på arenorna.
- Systematisera relevanta goda exempel och metoder.

2. Spegla mot gjorda erfarenheter och kunskaper

- Är MAGICs plattform förankrad i både praktik och teori?

3. Utveckla processer och mötesplatser

- Hur skall samverkan mellan arenorna se ut, vilka processer behövs och vilka mötesplatser samt forum behövs (skola, arbetsliv/arbetsplats, idrott/föreningsliv).

4. Utveckla främjandeperspektiv

- Genom dialog och reflektion skall UP arbeta med förhållningssätt och konsekvenser

5. Beslut om metoder och aktiviteter

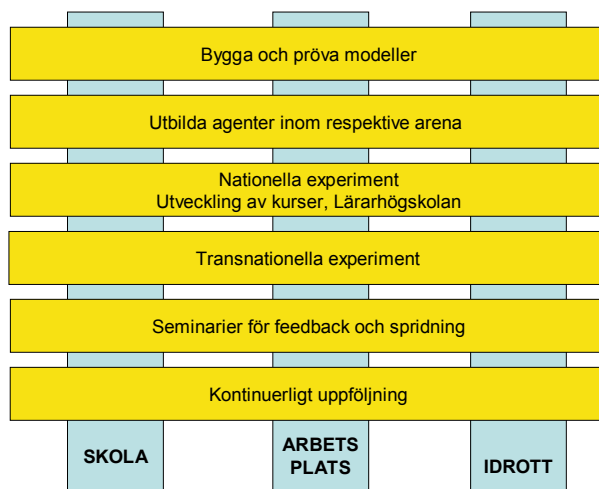
- Metoder och aktiviteter beslutas av UP efter analys av förväntat mervärde.

6. Samordna det nationella och det transnationella arbetet

- Det transnationella arbetet skall skapa mervärden i det dagliga arbetet och skall därmed samordnas med det nationella utvecklingsarbetet

V.2.2 FAS II – Experiment och modell; januari 2006 – mars 2007

Genomförande FAS 2/3 – experiment och modeller januari 2006 – mars 2007

1. Bygga modell

- Utifrån första fasens grundläggande analys och kreativa arbete tar UP fram de metoder och processer som på goda grunder har förutsättningar att stärka sambandet skola, arbetsliv och föreningsliv för ungdomar.

2. Utbilda projektledarna och förändringsagenter inom respektive arena

- MAGIC i kommer att utbilda projektledare, unga och vuxna, samt förändringsagenter inom respektive arena som skall stödja de processer UP har beslutat skall genomföras.

3. Nationella experiment

- Metoderna prövas inom arenorna och i samverkan mellan arenorna
- Kurser och seminarier utvecklas på Lärarhögskolan.

4. Transnationella experiment

- Ungdomar planerar sitt ”projekt” - en önskvärd framtid någonstans i Europa.

5. Seminarier för feedback och spridning

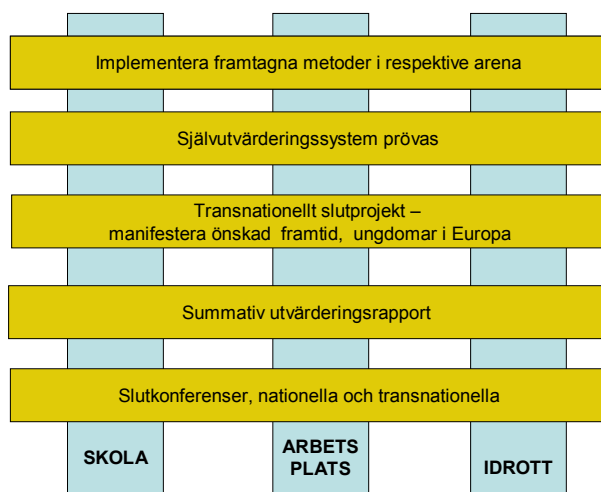
- För att involvera fler kommer interaktiva seminarier att hållas för UP:s organisationer och forum, arenor, forskare och externa intressenter.

6. Kontinuerlig uppföljning

- Under fasen kommer uppföljning och utvärdering kontinuerligt att ske. Dels med stöd av förändringsagenter och koordinators, dels av extern utvärderare. Ett självutvärderingssystem utvecklas.

V. 3 FAS III – Spridning och implementering; april 2007– december 2007

Genomförande FAS 3/3 – spridning & implementering april 2007 - december 2007

1. Implementera framtagna metoder i respektive arena

- De metoder som utifrån utvärdering visat på störst potential implementeras och valideras.

2. Självutvärderingssystem provas

- Den framtagna metoden för självutvärdering kommer att provas inom arenorna.

3. Transnationellt slutprojekt

- Ungdomar manifesterar sin ”önskvärda framtid” någonstans i Europa.

4. Summativ utvärderingsrapport

- Som underlag för beslut – politiska, organisatoriska, verksamhetsmässiga – produceras en summativ utvärderingsrapport.

5. Slutkonferenser

- För att sprida våra erfarenheter kommer en större slutkonferens genomföras av och för UP, forskare, praktiker och ungdomar.

X. Underskrifter av alla ansökare – namn, organisation och underskrift

Ansökare 1:

Dag Helin, Socialtjänstförvaltningen i Stockholms stad 2004-06-22

Stig Hanno, Socialtjänstförvaltningen i Stockholms stad 2004-06-22

Ansökare 2:

Lars Österlind, Stockholms Hantverksförening 2004-06-23

Ansökare 3:

Therese Kindåker, Lärarhögskolan i Stockholm 2004-06-23

Ansökare 4:

Mats Hüge, Hökarängsskolan, Stockholm stad 2004-06-23

Ansökare 5:

Siw Bergh, Fogelströmska Gymnasiet, Stockholm stad 2004-06-24

Ansökare 6:

Anders Meuller, Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning, Stockholm stad 2004-06-23

Ansökare 7:

Jack Kindberg, Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning, Stockholm stad 2004-06-24

Ansökare 8:

Hélène Starkman, Kista stadsdelsförvaltnings Kompetenscentrum, Stockholm stad 2004-06-23

Ansökare 9:

Per Engback, Utbildningsförvaltningen i Stockholms stad 2004-06-24

Ansökare 10:

Lena Rogeland, Innotiimi AB 2004-06-22

*Stödjer nya idéer om
ett öppnare arbetsliv*

Liljeholmsvägen 28, Box 47141, 100 74 Stockholm
Telefon: 08-579 171 00
E-post: inger.sahlén@esf.se,

Följande organisationer stödjer Equal-programmet i Sverige:

Arbetsmarknadsstyrelsen, Arbetsgivaralliansen, Arbetsgivarförbundet för ideella organisationer, Arbetstlivsinstitutet, Folkrorelserådet Hela Sverige ska leva, Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap, Forum för Frivilligt Socialt Arbete, Föreningen Kooperativ utveckling i Sverige, Försäkringskassornas förbund, Handikappförbundens samarbetsorgan, Handikappombudsmannen, Integrationsverket, Internationella programkontoret för utbildningsområdet, Jämställdhetsombudsmannen, Kooperationens Förhandlingsorganisation, Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer, Landstingsförbundet, Landsorganisationen, Migrationsverket, Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning, Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, Riksförbundet för sexuellt likaberättigande, Rådet för etnisk jämlikhet och integration, Svensk Flyktinghjälp SWERA, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Svenskt Näringsliv, Skolverket, Svenska Kommunförbundet, Tjänstemännens Centralorganisation, Ungdomsstyrelsen, Verket för näringslivsutveckling och Verket för innovationssystem